

National Endowment
for Democracy
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Громадянська мережа

ОПОРА ▲

Атестація депутатів місцевих рад: третій рік повноважень Львівської міської ради

Звіт за результатами громадського моніторингу діяльності депутатів Львівської міської ради з листопада 2017 по листопад 2018 року*.

Громадська кампанія «Атестація депутатів місцевих рад» спрямована на сприяння вирішенню проблеми низького рівня відкритості, прозорості та підзвітності виборцям депутатів 23 місцевих рад з 17 областей України, а також підвищення поінформованості громадян про діяльність місцевих депутатів. Проект «Атестація депутатів місцевих рад» реалізується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» разом з партнерськими організаціями з 16-ти регіонів України за підтримки Національного фонду демократії (NED, США). У 2016 році апробація методології відбулася в місцевих радах Одеської області за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», з 2018-го року за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» відбувається розробка веб-платформи «Місцеві депутати. Атестація». В місті Львів за реалізацію ініціативи відповідає Громадянська мережа ОПОРА.

Громадянська мережа ОПОРА у Львові

Авторський колектив: Тарас Радь, Анжеліка Зозуля, Ксенія Янко, Ольга Стрелюк

*З електронною версією підсумкового звіту також можна ознайомитись на сайті Громадянської мережі ОПОРА у Львові <http://opora.lviv.ua>

травень 2019
Львів

ЗМІСТ

Вступ та методологія	4
Резюме	9
Відкритість та прозорість	11
Оприлюднення інформації про депутатів	11
Оприлюднення інформації про прийом громадян	12
Інформація про графік, час і місце прийому громадян	13
Проведення фактичного прийому громадян	16
Використання депутатами у роботі соціальних мереж	20
Доброчесність	22
Відвідування депутатами пленарних засідань	22
Голосування проти лінії фракції.....	23
Сумісність голосувань.....	24
Відвідування засідань постійних комісій	26
Виступи під час пленарних засідань.....	29
Депутатські запити.. ..	30
Подання електронних декларацій... ..	31
Правдивість відомостей в деклараціях	32
Декларування конфлікту інтересів.....	32
Підзвітність	34
Звітування депутатів.....	34
Публічне звітування.....	35
Відповідність змісту звіту вимогам закону	36
Інформування про використання коштів депутатського фонду	38
Результати експертного опитування.....	39
Загальні рекомендації	40
Додатки	42

З метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, а також практикам належного управління у 2015 році Одеська обласна організація ВГО “Комітет виборців України” ініціювала громадську кампанію “Атестація депутатів” Одеської міської ради. Кампанія передбачала дослідження та оцінювання діяльності кожного депутата Одеської міської ради VI скликання.

З 2016 року організація, за підтримки Міжнародного Фонду “Відродження” розпочалося пілотування ініціативи у 8 місцевих радах Одеської області, розширивши географічне охоплення до вже новообраних депутатів Одеської обласної, Одеської, Ізмаїльської, Білгород-Дністровського, Котовського, Ренійського, Татарбунарського, Роздільнянського міських рад Одеської області.

Із 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад почало здійснюватися у ще 7 обласних центрах – Львові, Рівному, Сумах, Черкасах, Дніпрі, Херсоні, Краматорську. Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просуванням відкритості, прозорості, підзвітності та доброчесності органів місцевого самоврядування у відповідних містах: Львівське та Рівненське представництва Громадянської мережі ОПОРА, ГО «Ліга захисту», Черкаська обласна організація ВГО “Комітет виборців України”, Дніпропетровська обласна громадська організація “Дніпропетровський координаційно-експертний центр з питань регуляторної політики”, ГО “Точка доступу” та Херсонська обласна громадська організація “Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень”.

Складовими ініціативи є:

- здійснення індивідуального оцінювання діяльності місцевих депутатів за набором доступних до об’єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради;
- додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об’єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо їх оцінки реалізації повноважень місцевими депутатами;
- вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями;
- персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів;
- постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

Методологія оцінювання базується на законах України “Про місцеве самоврядування”, “Про статус депутатів місцевих рад”, “Про запобігання корупції”, “Про доступ до публічної інформації”.

Оцінювання проводиться за заздалегідь встановленим переліком критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатами може становити від “0” (повна невідповідність стандартам) до “5” (повна їм відповідність). Загальна оцінка являє собою середнє значення всіх оцінок по кожному з критеріїв. Таким чином, у разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата може бути оцінена у 5 балів.

Критерії, за якими здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатів принципам відкритості та прозорості, доброчесності та підзвітності.

Оцінювання здійснюється за *показниками*:

1. розміщення інформації про депутата на офіційному сайті ради, наявність у вільному доступі біографічної довідки, що включає інформацію про освіту, досвід роботи, сімейний стан, фотокартки депутата, інформації про партійну приналежність, а також партію, від якої його обрано;
2. оприлюднення повної та актуальної інформації про місце і час проведення прийому, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;
3. здійснення регулярного особистого прийому виборців не рідше, ніж 1 раз на місяць відповідно до встановленого графіку проведення прийому;
4. регулярне інформування виборців про свою діяльність, включаючи використання каналів інформування, які дозволяють здійснення двосторонньої комунікації з громадянами (використання соціальних мереж);
5. дисципліна відвідування пленарних засідань сесій ради;
6. дисципліна відвідування засідань постійних депутатських комісій ради, до складу яких входять депутати;
7. подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави та місцевого самоврядування;
8. добровільне оприлюднення декларації в відкритих джерелах інформації (окрім оприлюднення такої інформації в відповідному Державному реєстрі);
9. достовірність відомостей в декларації (відповідність інформації, наданої в декларації, інформації, яка міститься в відкритих державних реєстрах);
10. активність виступів протягом пленарних засідань сесій;
11. подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади;
12. дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування);
13. дотримання виваженої позиції при розгляді проектів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної спільноти міста (голосування при розгляді «спірних» проектів рішень);
14. належне врегулювання конфлікту інтересів в разі його виникнення під час прийняття рішень радою;
15. наявність підтвердженої інформації про звіт депутата за результатами річної діяльності, про що свідчать відповідні публікації на офіційних сайтах, в соціальних мережах, ЗМІ;
16. проведення публічної звітної кампанії: відкриті зустрічі з виборцями, без урахування зустрічей з трудовими колективами підприємств або установ, на яких працює або власником яких є депутат;
17. публікація повного звіту про виконану роботу в ЗМІ, в соціальних мережах, на офіційних сайтах депутатів, партій місцевих рад;
18. відповідність змісту звіту вимогам ЗУ «Про статус депутатів місцевих рад»;
19. інформування місцевої ради про результати свого звітування;
20. інформування про використання коштів депутатського фонду або його аналогу.

Задля об'єктивного відображення локального контексту діяльності кожного депутатського корпусу, представники яких проходять персональне оцінювання, обмежений перелік показників, може бути виведений з оцінювання, в разі, якщо певний показник діяльності не є актуальним для певної міської ради.

До показників, які *можуть виводитись* за межі оцінювання, належать:

1. дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування) – в разі, якщо у раді відсутня електронна система для голосування або відсутня проблема «неперсонального» голосування депутатів;
2. дотримання виваженої позиції при розгляді проектів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної спільноти міста (голосування при розгляді «спірних» проектів рішень) – в разі якщо таких проектів протягом року, щодо якого здійснюється оцінювання, не було;
3. дії в умовах конфлікту інтересів при розгляді проектів рішень – в разі, якщо ситуацій конфлікту інтересів в депутатів не було зафіксовано.
4. інформування про використання коштів депутатського фонду (або його аналогу) – в разі, якщо депутатський фонд відсутній.

Показник «достовірність інформації, поданої в декларації» є обов'язковим критерієм для депутатів усіх міських рад міст – обласних центрів. До секретарів міських рад, депутатів, які не входять до складу жодної постійної комісії, не застосовується показник відвідування постійних комісій ради.

Перевірка здійснення прийому виборців здійснюється шляхом відвідування приймалень депутатів у визначений ними ж час для проведення прийому виборців без попереднього повідомлення.

Вивчення діяльності депутатів щодо відвідування пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій, персонального голосування протягом пленарних засідань сесій, врегулювання конфлікту інтересів, проведення звітних заходів проходить шляхом очного спостереження за ходом відповідних заходів, а також – вивчення протоколів та відео-записів пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій.

Для збору інформації за іншими критеріями використовуються офіційні сайти рад, партій і депутатів, інформаційні запити, моніторинг та аналіз публікацій в ЗМІ, соціальних мережах.

Для участі в *експертному оцінюванні* депутатів запрошуються головні редактори ЗМІ міста, а також журналісти, що спеціалізуються на висвітленні діяльності міської ради, представники наукової спільноти, сфера наукових інтересів яких дотична до питань здійснення місцевого самоврядування та здійснення міської політики, а також громадські активісти, діяльність яких пов'язана з взаємодією з депутатським корпусом ради.

Експертам пропонується дати індивідуальну оцінку роботі депутатів міської ради. Кожного депутата експерт може оцінити за шкалою від “1” до “5”, де “1” – депутат однозначно не гідний представляти інтереси громадян в міській раді, “5” – депутат однозначно гідний представляти інтереси громадян в міській раді. Оцінкою “3” – експертам пропонується позначати тих депутатів, які їм нічим не запам'яталися протягом року роботи міської ради VII скликання. Також експертам пропонується вибрати критерії, за якими вони здійснюватимуть оцінювання депутатів міської ради.

На основі зібраних експертних оцінок обчислюється кратність вибору експертами кожної з оцінок та робиться висновок про найбільш поширену серед експертного середовища оцінку кожного з депутатів ради. Опитування експертів відбувається індивідуально, що виключає можливість впливу оцінок експертів один на одного.

У цьому звіті представлені результати комплексної персональної оцінки діяльності депутатів Львівської міської ради за результатами третього року повноважень (листопад 2017 – листопад 2018 рр.).

Моніторингова кампанія “Атестація. Депутати міських рад” реалізовувалась у Львові вдруге і мала на меті з’ясувати ситуацію із ставленням депутатів Львівської міської ради до своїх обов’язків, виходячи з вимог українського законодавства і практик належного врядування. Поряд з оцінюванням діяльності кожного депутата та вибудовуванням рейтингу, важливим завданням було означити основні проблеми діяльності депутатського корпусу, визначити їх суб’єктивні та об’єктивні причини, а також розробити загальні та персональні рекомендації для депутатів Львівської міської ради, що сприятимуть зростанню прозорості, доброчесності та підзвітності їх діяльності.

Паралельно з комплексним оцінюванням було проведено експертне опитування, в якому взяло участь 17 місцевих експертів з журналістського, наукового і громадського середовищ. Експертне опитування не впливало на визначення комплексної оцінки діяльності депутатів, оскільки базувалося на особистому сприйнятті місцевих обранців експертами, їх поінформованості про діяльність депутатів.

Нагадаємо, за підсумками місцевих виборів 2015 року до складу Львівської міської ради, подолавши 5% виборчий бар’єр, увійшло сім політичних партій, представники яких розподілили між собою 64 депутатських мандати. Рада сьомого скликання налічує сім фракцій. Умовну більшість формують партія міського голови Об’єднання “Самопоміч” (24 депутати) разом з «Громадянською позицією» (7 депутатів) і Блоком Петра Порошенка “Солідарність” (10 депутатів). На відміну від всеукраїнського та обласного рівнів, міські фракції Об’єднання “Самопоміч” та БПП «Солідарність» підтримують робочі конструктивні відносини, можливо, дається в знаки те, що партія Андрія Садового зберігає найбільший вплив на формування порядку денного Львівської міської ради. До умовної опозиції можна віднести фракції партій ВО “Свобода” (8 депутатів) та «Української Галицької Партії» (4 депутати), однак які не координують своєї діяльності. Не можна віднести до умовної більшості чи умовної опозиції фракції партій Громадський рух “Народний контроль” (6 депутатів) і “Українського об’єднання патріотів – УКРОП” (5 депутатів), які часто критикують міського голову, проте нерідко голосують разом із більшістю. Сам міський голова Львова – Андрій Садовий, як і Секретар ради – Анатолій Забарилко без змін обіймають свої посади.

Не зазнала змін і соціальна структура депутатського корпусу. За гендерним співвідношенням він на 73 % (47 депутатів) складається з чоловіків, тоді як жінки становлять 27% (17 депутаток). Тільки 22 депутати, тобто 34%, є членами політичних партій, інші 42 депутати (66%) є безпартійними. 62 місцеві обранці мають повну вищу освіту і по одному мають незавершену вищу або спеціальну середню освіту.

Польовий етап моніторингу здійснення прийому виборців тривав в період з 1 вересня до 31 жовтня 2018 року. Період для визначення оцінки по відвідуванню пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, виступів під час пленарних засідань, подання депутатських запитів, врегулювання конфлікту інтересів при прийнятті рішень, персонального голосування включив у себе відомості за увесь період – листопад 2017-листопад 2018 р. Основою для визначення оцінок, пов’язаних із поданням, оприлюдненням та достовірністю декларацій, була кампанія подання декларацій за 2017 рік, яка тривала у 2018 році. Для визначення оцінок, пов’язаних зі звітами депутатів, була обрана кампанія звітування депутатів про свою діяльність за 2018 рік, яка розпочалась наприкінці 2018 року та завершилася 31 березня 2019 року. У випадку, якщо звіт депутата за 2018 рік відбувся пізніше зазначеної дати, він буде врахований в сукупній оцінці діяльності депутата протягом всього скликання.

Джерелами для висновків щодо надання інформації про депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також контакти відомості для здійснення зв’язку з депутатами слугували, відповідно, офіційні сайти місцевих рад, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих осередків політичних партій та самих депутатів. Щодо

інформування про свою діяльність депутатами джерелами для висновків слугували сторінки депутатів в соціальних мережах та, в окремих випадках, місцеві газети.

Перевірка здійснення прийому виборців депутатами місцевих рад здійснювалась шляхом моніторингових візитів за вказаними депутатами адресами та графіками проведення прийому виборців. В разі, якщо протягом першого моніторингового візиту не вдавалось підтвердити проведення прийому виборців, здійснювалась, як мінімум, 1 додаткова перевірка. Лише після кількох невдалих спроб потрапити на прийом до місцевого депутата, робився висновок щодо невідповідності роботи депутата за критерієм «проведення особистого прийому виборців, як мінімум, раз на місяць».

Цьогорічна моніторингова кампанія проекту “Атестація депутатів місцевих рад” показала у цілому позитивну динаміку у функціонуванні львівського інституту місцевого самоврядування, репрезентованого депутатським корпусом. Найвищий бал за результатами нашого спостереження отримали депутати: Петро Адамик (БПП «Солідарність»), Любомир Босаневич (УКРОП), Юлія Гвоздович (УГП), Тарас Гупало (ВО «Свобода»), Андріян Гутник (ВО «Свобода»), Мирослав Данилків (УГП), Михайло Дідух («Народний контроль»), Вікторія Довжик (Об’єднання «Самопоміч»), Остап Доскіч (БПП «Солідарність»), Роман Іванців («Громадянська позиція»), Сергій Івах БПП «Солідарність», Ірина Оршак («Громадянська позиція»), Уляна Пак (БПП «Солідарність»), Олена Пасевич (Об’єднання «Самопоміч»), Андрій Рікота (ВО «Свобода»), Віталій Свіщов (БПП «Солідарність»), Ігор Телішевський (УКРОП), Андрій Шевців (Об’єднання «Самопоміч»). У порівнянні із попереднім дослідженням з 20 до 55 зростає кількість депутатів, що отримали за результатами оцінювання «позитивні оцінки» – «4» та «5».

Вісім депутатів від усього складу отримали нейтральну оцінку “3” – переважно за свої недопрацювання у сфері підзвітності перед виборцями та неактивну роботу у сесійній залі. Серед них двоє представників «Громадянської позиції» – Ігор Вань та Анатолій Забаріло, а решта – депутати фракції (Об’єднання «Самопоміч») – Оріся Богун, Оксана Динік, Тетяна Іванів, Тарас Кльофа, Володимир Крицак, Олег Шмід.

Варто відзначити, що найнижчу комплексну оцінку “1” не отримав жоден депутат Львівської міської ради і тільки один з них отримав негативну оцінку “2”. Ним став депутат від фракції БПП «Солідарність» – Григорій Козловський, у роботі якого не помітно жодних позитивних зрушень із минулого року.

Менш депутато-орієнтованими виявилися результати експертного опитування – лише 9 з 64 депутатів отримали «позитивну оцінку» у вигляді 4 або 5 балів – Юлія Хомчин, Ігор Телішевський, Любомир Босаневич, Валерій Веремчук, Ігор Зінкевич, Сергій Івах, Юлія Гвоздович та Ігор Дякович. А майже половина депутатського корпусу (29 обранців), серед яких Мар’яна Батюк, Оріся Богун, Ігор Вань, Олег Василюшин, Володимир Гринишин, Богдан Гула, Тарас Гупало, Андріян Гутник, Любомир Давидович, Андрій Дворакевич, Оксана Динік, Богданна Зубрицька, Тетяна Іванів, Григорій Козловський, Ігор Корончевський, Володимир Крицак, Юрій Мельник, Юрій Моравецький, Назар Палідович, Христина Паньків, Ольга Посипанко, Андрій Пундор, Андрій Рікота, Володимир Роп’як, Віталій Свіщов, Ірина Сердюк, Ігор Стояновський, Роман Федішин, Чунис Дмитро – були оцінені у 1-2 бали. Згідно із критеріями, у ході проведення оцінювання, експерти повинні були звертати увагу на прозорість та відкритість діяльності депутата, чи голосував депутат за суперечливі рішення, як працює із виборцями тощо. Проте як і в попередній роки, є частина депутатів, які залишаються для експертів мало знаними або не завжди мають зрозуміле публічне позиціонування, у зв’язку з чим, за нашими припущеннями, підхід до оцінювання їх роботи залишається більш скептичним та суб’єктивним. Зведені дані за результатами моніторингу та оцінювання можна побачити у Додатках в Таблиці 1.

Узагальнені результати моніторингової кампанії засвідчують, що депутатський корпус Львівської міської ради є відкритим для громадськості. Так, у частині оприлюднення інформації про біографічні дані 61 з 64 депутатів мають опубліковану на Інформаційному порталі вичерпну інформацію, тоді як у 3 депутатів відсутні дані про один з компонентів (інформація про партійну приналежність або сімейний стан). Суттєвий прогрес в оприлюдненні даних про депутатів частково можна пов’язати із конструктивною співпрацею Громадської мережі ОПОРА у Львові із керівництвом управління “Секретаріат ради” Львівської міської ради у напрямку імплементації рекомендацій,

напрацьованих за підсумками минулорічного моніторингу. Серед основних досягнень – створення на Інформаційному порталі депутатів Львівської міської ради окремих підрозділів («Карта виборчих округів», «Конфлікт інтересів», «Прийом громадян депутатами»), встановлення банеру з активним переходом на сайт Lviv.Rada4You.org, який опрацьовує дані системи для голосування.

Беручи до уваги показники минулорічного дослідження, можемо стверджувати, що виконання депутатами Львівської міської ради обов'язку щомісячного особистого прийому громадян хоча і зазнало позитивних змін, проте й досі залишається серед основних недоліків діяльності депутатського корпусу. Результати фактичної перевірки виявили, що 34 з 64 депутатів проводять особистий прийом громадян не рідше одного разу на місяць, 18 депутатів – рідше одного разу на місяць, а 12 депутатів взагалі не проводять прийом громадян.

Іншим не менш важливим для вдосконалення депутатської діяльності проблемним полем є звітування. Порівняно з минулим роком, кількість депутатів які почали оприлюднювати щорічні звіти про свою діяльність на Інформаційному порталі депутатів Львівської міської ради збільшилася більш ніж вдвічі (з 21 до 49) переважно за рахунок депутатів фракцій Об'єднання «Самопоміч» та «УКРОП». В той же час можемо констатувати відсутність у частини депутатів комплексного підходу до розуміння процесу звітування, який включає як оприлюднення звітів, так і їх публічну презентацію та якісне змістовне наповнення. Так, наприклад, такими, що відповідають всім встановленим законодавством критеріям оцінювання нами були визначені звіти тільки двох депутаток – Юлії Гвоздович та Олени Пасевич. Інший приклад – більшість депутатів фракцій «Народний контроль» та «Українська Галицька партія» провели якісні публічні презентації звітів за результатами роботи у 2018 році, проте не опублікували відповідні звіти на Інформаційному порталі.

Найкращі показники за підсумками моніторингової кампанії продемонстрували депутати Львівської міської ради за критеріями, які стосуються питань доброчесності. Простежується хороший рівень дисциплінованості депутатів у роботі у сесійній залі, засіданні постійних комісій, декларуванні власних доходів та повідомленні про конфлікт інтересів. До прикладу, у 34 депутатів (53% від складу) показник відвідуваності пленарних засідань вище 90%, ще у 10 обранців (15% від складу) – вище 80%. Такою ж високою є і відвідуваність 42-ма з 64-ох депутатів засідань постійних комісій. Усі депутати Львівської міської ради подали декларації про доходи за 2017 рік.

Таким чином, кампанія громадського моніторингу «Атестація депутатів місцевих рад» у Львові, реалізована у період із листопада 2017 до листопада 2018 рр. засвідчила наявність системних позитивних зрушень у роботі депутатського корпусу. Однак враховуючи методологічні особливості кампанії, дослідження гарно ілюструє прогрес у кількісних показниках, в той час коли якість та підхід до роботи депутатів може залишатися в межах вихідних позицій. Так, оприлюднення графіків та навіть здійснення прийому громадян не завжди свідчить про високу мотивацію та рівень взаємодії депутата із виборцем, а шаблонний міні-звіт про здійснені у окрузі ремонтні роботи – не дає всіх відповідей на питання про підзвітність обранця. У цілому ж проект належить до числа громадських ініціатив, що безумовно сприяють зростанню відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів органів місцевого самоврядування.

Оприлюднення інформації про депутатів. За результатами аналізу оприлюднених на Інформаційному порталі Львівської міської ради даних¹ можна в чергове підтвердити відкритість цього депутатського корпусу для громадськості.

У профайлах більшості обранців розміщена інформація, яка згідно законодавства має бути оприлюднена у вільному доступі, а саме:

1. біографічні дані;
2. інформація про освіту;
3. досвід роботи;
4. місце роботи;
5. сімейний стан;
6. партійна приналежність;
7. фотографія.

Також на сайті оприлюднені дата та місце народження, політична партія-суб'єкт висування кандидата під час виборів та виборчий округ, в якому було обрано депутата і членство у постійних комісіях.

У частині оприлюднення інформації про біографічні дані депутатів Львівської міської ради 95% з них або 61 з 64 обранців мають опубліковану усю інформацію із зазначеного вище переліку у своїх профайлах на сайті ради. Ще у 3 депутатів (5%) відсутній один із семи компонентів: в Олега Берези та Віталія Свіщова не зазначено партійної приналежності, а в Ольга Посипанко – сімейного стану. Можна зробити висновок, що порівняно з попереднім роком профайли окремих депутатів доповнено даними (особливо це стосується партійної приналежності, контактних телефонів та сімейного стану). Ця зміна не є надто показовою, оскільки за підсумками минулорічного аналізу цей блок питань також мав високі показники, проте помітна позитивна тенденція врахування окремих загальних та персональних рекомендацій депутатами Львівської міської ради.

Також до позитивних змін, зафіксованих за результатами другого року реалізації кампанії “Атестація депутатів місцевих рад”, можна віднести нову практику оприлюднення графіків прийому громадян фракціями та окремими депутатами. Зокрема, починаючи з серпня 2018 року, фракція “Самопоміч” оприлюднює щомісячний графік прийому громадян більшістю депутатів. Попри те, що декларований графік не завжди збігається з фактичним, цьогорічні неточності інформації неспівмірно низькі, порівняно з минулорічними. Крім цього, в межах проекту була оновлена та актуалізована [Карта приймалень депутатів Львівської міської ради](#), що міститься на ресурсі Google Maps.

Прогрес в оприлюдненні даних про депутатів також пов'язуємо із конструктивною співпрацею Громадської мережі ОПОРА у Львові із керівництвом управління “Секретаріат ради” Львівської міської ради, з яким вдалося обговорити шляхи імплементації рекомендацій, напрацьованих за підсумками минулорічного моніторингу. Зокрема, на порталі депутатів Львівської міської ради створено окремий підрозділ під навою “Карта виборчих округів”², а також діє чат-бот, у якого можна отримати інформацію про округ, до якого належить певна вулиця, а також який саме депутата ЛМР, закріплений за цим округом. Також на інформаційному порталі з'явився новий підрозділ “Прийом громадян депутатами”³, де оприлюднено графік прийому громадян усіх 64 депутатів ЛМР одним

¹ Інформаційний портал Львівської міської ради <https://www.lvivrada.gov.ua/deputaty/deputaty-miskoi-rady>

² Інформаційний портал Львівської міської ради <https://www.lvivrada.gov.ua/deputaty/karta-vyborchih-okrugiv>

³ Інформаційний портал Львівської міської ради <https://www.lvivrada.gov.ua/deputaty/pryyom-gromadyan>

списком. Досі такі графіки були оприлюднені лише в профайлах кожного депутата окремо. Крім цього також з'явився окремий підрозділ з назвою “Конфлікт інтересів”⁴. На сторінці депутатських комісій створено абсолютно новий розділ “Звіти про роботу”. На Інформаційному порталі встановлено банер з активним переходом на сайт Lviv.Rada4You.org⁵, який опрацьовує дані системи “Віче” – системи для голосування. Сайт дозволяє аналізувати дані про відвідуваність засідань 64 депутатів, голосування по кожному питанню порядку денного, сумісність голосування з фракцією.

Попри те, що більшість даних інформації на Інформаційному порталі депутатів Львівської міської ради оприлюднено, у профайлах місцевих обранців треба розмістити гіперпосилання на електронні декларації депутатів на сайті НАЗК, додати інформацію про причини відсутності депутата на засіданні, оприлюднити контактну інформацію (номер телефону, e-mail) про тих, у кого вона відсутня.

Варто зазначити, що від літа 2018 року у Львівській міській раді також працює робоча група із підготовки Кодексу етичної поведінки – комплексного документа, у якому мають бути врегульовані різні аспекти діяльності депутатського корпусу: звітування депутатів, врегулювання конфлікту інтересів, декларування доходів тощо. Сподіваємося, що у випадку затвердження Кодексу, окремі його норми знайдуть відображення на Інформаційному порталі депутатів Львівської міської ради.

Оприлюднення інформації про прийом громадян. Відповідно до пункту 5 частини першої статті 10 Закону України “Про статус депутатів місцевих рад”⁶ депутат зобов’язаний “визначити і оприлюднити дні, години та місце прийому виборців, інших громадян; вести регулярний, **не рідше одного разу на місяць**, прийом виборців, розглядати пропозиції, звернення, заяви і скарги членів територіальної громади, вживати заходів щодо забезпечення їх оперативного вирішення”.

Вказану норму закону з певною інтерпретацією можна знайти у пункті 4.1. частини четвертої статті 8 Ухвали ЛМР “Про регламент Львівської міської ради 7-го скликання”⁷, у якій зазначено, що “депутати Ради зобов’язані систематично (**не рідше одного разу на місяць**) проводити прийом громадян, розглядати пропозиції, звернення, заяви і скарги членів територіальної громади м. Львова та вживати заходи до їх своєчасного і обґрунтованого вирішення”. У ній зафіксовано також те, що інформація про місце і час прийому **подається депутатами** Львівської міської ради до Секретаріату ради для її публікації на інформаційному порталі депутатів ЛМР.

Таким чином, у відповідності до нормативної бази, саме депутати Львівської міської ради несуть відповідальність за точне, вичерпне й своєчасне визначення, оприлюднення та інформування виборців про графік і місце прийому громадян, який має відбуватися систематично, а саме: не рідше одного разу протягом місяця.

У зв’язку з цим ми проаналізували оприлюднену у профайлах депутатів на Інформаційному порталі інформацію про графіки прийому громадян (дата і час) і приміщення, в яких він здійснюється⁸.

В частині оприлюднення інформації про здійснення прийому громадян ситуація дещо гірша, аніж з оприлюдненням даних про депутатів. Проте якщо робити порівняння з результатами минулорічного аналізу, то можна помітити позитивні зміни. З-поміж 64 депутатів Львівської міської ради у профайлах 33 (52%) оприлюднені усі необхідні дані: адреса, графік (день та година) і контактний телефон. У решті – 31 обранця (48%) оприлюднена неповна інформація. Разом з тим немає депутатів, у яких не було б оприлюднено жодної інформації.

⁴ Інформаційний портал Львівської міської ради <http://bit.ly/30KR1Hx>

⁵ Вони голосують для тебе – Як голосує твій депутат? Львів <https://lviv.rada4you.org/>

⁶ Сайт Верховної Ради України <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/93-15>

⁷ Інформаційний портал Львівської міської ради, Ухвала №260 <http://bit.ly/2yq3dTy>

⁸ Інформаційний портал Львівської міської ради <https://www.lvivrada.gov.ua/deputaty/pryyom-gromadyan>

У трьох депутатів у профайлі не знаходимо жодних відомостей щодо дати і години прийому, хоча зазначені контакти або адреса здійснення прийому. Усі вони входять до складу фракції Об'єднання “Самопоміч”, а саме: [Андрій Дворакевич](#), [Тарас Кльофа](#) і [Андрій Шевців](#). Минулого року така інформація була відсутня у шести місцевих обранців.

Найбільшою проблемою залишається оприлюднення контактного номеру телефону, яка є актуальною для 27 обранців (42% депутатів). В минулому році вона також була виокремлена за результатами моніторингу, проте мала більший масштаб. Тоді номер телефону не був оприлюднений у 39 депутатів з 64-х. Попри те, що показник оприлюднення контактних номерів телефону підвищився, він є дещо штучним. У більшості випадків номер телефону з'явився, у профайлах депутатів Об'єднання “Самопоміч”, однак це один і той самий контакт – громадської приймальні партії.

Інформація про графік, час і місце прийому громадян. Перш ніж перейти до аналізу фактичного здійснення прийому громадян депутатами Львівської міської ради варто розглянути ті графіки, які оприлюднені на Інформаційному порталі. Порівняно з минулорічним спостереженням графік прийому у 18 обранців зазнав змін. Серед тих, у кого він змінився: Петро [Адамик](#), Орися [Богун](#), Любов [Давидович](#), Оксана [Динік](#), Вікторія [Довжик](#), Богданна [Зубрицька](#), Тетяна [Іванів](#), Сергій Івах, Григорій [Козловський](#), Юрій [Мельник](#), Олена Пасевич, Іван [Рудницький](#), Оксана [Рубай](#), Віталій Свінціцький, Віталій Свіщов, Ірина [Сердюк](#), Ігор [Стояновський](#), Тарас Чолій.

Станом на сьогодні найпоширенішою практикою серед львівських депутатів є прийом громадян один раз на місяць (26 депутатів), тоді як у 2017 році його декларувало 17 обранців. Як показав порівняльний аналіз приріст саме у цій частоті відбувся за рахунок зменшення кількості тих, хто декларував прийом двічі на місяць (було 29, тепер 25), щотижня (було 12, тепер – 10) і не оприлюднив графіку прийому (було 6, тепер 3). Вочевидь, депутати врахували минулорічні рекомендації та адаптували формальний графік прийому до фактичної практикою його здійснення.

Разом з тим, практично стільки ж, а саме 25 депутатів, декларують прийом громадян два рази на місяць. Закономірно, що щотижневий прийом практикує незначна кількість – 10 обранців, оскільки об'єктивно у цьому може не бути потреби.

Таблиця 1. Декларована частота щомісячного прийому громадян

Частота прийому	Кількість депутатів	Депутати
Два рази в місяць 1) по парних або непарних днях місяця; 2) чергування одного парного та не парного дня водночас	25	Батюк Мар'яна , Босаневич Любомир , Вань Ігор , Ворко Тарас , Гвоздович Юлія , Гринишин Володимир , Гупало Тарас , Гутник Андріан , Данилків Мирослав , Дідух Михайло , Дякович Ігор , Забарило Анатолій , Зінкевич Ігор , Івах Сергій , Карбовник Андрій , Крицак Володимир , Кужелюк Юрій , Пак Уляна , Палідович Назар , Пасевич Олена , Рікота Андрій , Ропяк Володимир , Свінціцький Віталій , Свіщов Віталій , Телішевський Ігор
Щотижня (3-8 разів в місяць) 1) в один той самий день тижня (наприклад, щовівторка); 2) чергування по чергово парних і непарних днів водночас;	10	Веремчук Валерій , Грицевич Роман , Гула Богдан , Давидович Любов , Динік Оксана , Доскіч Остап , Іванців Роман , Лопачак Маркіян , Сорочкін Олег , Чолій Тарас

3) двічі на тиждень (8 разів)		
Один раз в місяць 1) один конкретний день, який повторюється щомісяця; 2) один день, який змінюється	26	<u>Адамик Петро, Береза Олег, Богун Оріся, Василюшин Олег, Гринда Іван, Довжик Вікторія, Зубрицька Богданна, Іванів Тетяна, Козловський Григорій, Коляда Максим, Корончевський Ігор, Мармуляк Анна, Мельник Юрій, Моравецький Юрій, Оршак Ірина, Паньків Христина, Посипанко Ольга, Пундор Андрій, Рубай Оксана, Рудницький Іван, Сердюк Ірина, Стояновський Ігор, Федішин Роман, Хомчин Юлія, Чунис Дмитро, Шмід Олег</u>
Незрозуміло 1) відсутня повна інформація (не можливо ідентифікувати); 2) не проводять прийому або проводять рідко	3	<u>Андрій Дворакевич, Кльофа Тарас, Шевців Андрій</u>

В усіх без винятку депутатів Львова оприлюднена інформація про місце здійснення прийому із зазначенням адреси і типу приміщення (ЖЕК, ЛКП, школа, приймальня фракції, партійна громадська приймальня, приватний офіс тощо). Водночас у восьми обранців зазначено по дві адреси приймалень.

Порівняно з минулорічним моніторингом адреса приймалень змінилася лише у восьми депутатів Львівської міської ради: Мар'яни Батюк, Любові Давидович, Андрія Дворакевича, Остапа Доскіча, Сергія Іваха, Анни Мармуляк, Юлії Хомчин і Олега Шміда.

Що стосується власності приміщень, у яких здійснюється прийом, то вона практично не зазнала змін. Приміщеннями комунальних підприємств, закладів і місцевих органів влади загалом користується 51 депутат (71%), що є логічним з огляду на частину четверту статті 12 ЗУ “Про статус депутатів місцевих рад”, згідно якої “місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації державної і комунальної форм власності, їх посадові особи зобов'язані сприяти депутатам місцевої ради в організації прийому громадян, розгляді їх пропозицій, заяв, скарг, у створенні інших необхідних для його депутатської діяльності умов”⁹.

Найпоширенішим місцем для прийому громадян залишаються львівські комунальні підприємства (ЖЕКи), послугами яких користуються 24 обранці (33%), далі ідуть кабінети фракцій – 12 депутатів (17%), заклади освіти (школи і дитячі садки) – 9 депутатів (13%). Троє депутатів Львова здійснюють прийом у приміщеннях сусідніх сільських рад: Рудне і Брюховичі, які адміністративно входять до складу міста Львова. Ще по одному депутату для прийому громадян використовують приміщення Личаківської районної ради, кабінет Секретаря ради і тролейбусного депо.

В той же час 21 обранець (29%) для прийому громадян використовує приміщення некомунальної форми власності. Переважно це громадські приймальні політичних партій (12 депутатів, 17%), до складу фракцій яких вони входять у Львівській міській раді, зокрема: Об'єднання “Самопоміч”, Українська галицька партія і УКРОП, а також приватні офіси – 7 депутатів (10%) або ОСББ – 2 депутати.

⁹ Закон України “Про статус депутатів місцевих рад” <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15>

Таблиця 2. Структура приміщень здійснення прийому громадян

Приміщення	Кількість депутатів	Депутати
Львівська міська рада:		
• кабінети фракцій	12	Адамик Петро, Босаневич Любомир, Дворакевич Андрій, Козловський Григорій, Коляда Максим, Корончевський Ігор, Лопачак Маркіян, Моравецький Юрій, Рубай Оксана, Хомчин Юлія, Чолій Тарас, Шмід Олег
• робочий кабінет	1	Забарило Анатолій (Секретаріат ради)
• приміщення районної ради	1	Доскіч Остап (Личаківська РА)
Приміщення інших рад (Рудно і Брюховичі)	3	Вань Ігор, Зубрицька Богданна, Посипанко Ольга
Комунальні заклади:		
• ЛКП (ЖЕК та інші)	24	Батюк Мар'яна, Богун Оріся, Васишин Олег, Ворко Тарас, Гвоздович Юлія, Гринда Іван, Гула Богдан, Гупало Тарас, Давидович Любомир, Дворакевич Андрій, Дідух Михайло, Довжик Вікторія, Доскіч Остап, Іванів Тетяна, Іванців Роман, Крицак Володимир, Мельник Юрій, Пак Уляна, Палідович Назар, Паньків Христина, Пасевич Олена, Свінцицький Віталій, Сорочкін Олег, Стояновський Ігор
• школи, дитячі садки, лікарні	9	Гринишин Володимир, Грицевич Роман, Дякович Ігор, Карбовник Андрій, Кужелюк Юрій, Мармуляк Анна, Оршак Ірина, Сердюк Ірина, Чунис Дмитро
• депо	1	Рікота Андрій
Офіс партії/організації	12	Берега Олег, Веремчук Валерій, Ворко Тарас, Гвоздович Юлія, Давидович Любомир, Данилків Мирослав, Дякович Ігор, Зінкевич Ігор, Пундор Андрій, Телішевський Ігор, Чолій Тарас, Шевців Андрій
Інші заклади:		
• приватні офіси	7	Гутник Андріан, Данилків Мирослав, Динік Оксана, Івах Сергій, Ропяк Володимир, Свіщов Віталій, Федішин Роман
• ОСББ	2	Кльофа Тарас, Рудницький Іван

За винятком одного депутата усі інші львівські обранці здійснюють прийом громадян у робочі дні тижня. Найчастіше це відбувається у середу (16 депутатів), вівторок (15 депутатів) і понеділок (14 депутатів). Наприкінці тижня, як бачимо, активність помітно менша – у четвер та п'ятницю прийом здійснює по десять депутатів. Єдиним депутатом, який здійснює прийом у вихідні дні є Роман Федішин.

Таблиця 3. Дні щомісячного прийому громадян

Понеділок	14	Батюк Мар'яна, Вань Ігор, Грицевич Роман, Гупало Тарас, Данилків Мирослав, Динік Оксана, Дідух Михайло, Іванів Тетяна, Іванців Роман, Крицак Володимир, Пак Уляна, Свінцицький Віталій, Свіщов Віталій, Хомчин Юлія
Вівторок	15	Веремчук Валерій, Гвоздович Юлія, Гринда Іван, Забарило Анатолій, Івах Сергій, Карбовник Андрій, Корончевський Ігор, Кужелюк Юрій, Лопачак

		Маркіян, Моравецький Юрій, Оршак Ірина, Посипанко Ольга, Пундор Андрій, Ропяк Володимир, Свіщов Віталій
Середа	16	Босаневич Любомир, Гвоздович Юлія, Гринишин Володимир, Гула Олег, Гутник Андріян, Доскіч Остап, Дякович Ігор, Зубрицька Богданна, Коляда Максим, Мельник Юрій, Палідович Назар, Пасевич Олена, Рудницький Іван, Сорочкін Олег, Чолій Тарас, Чунис Дмитро
Четвер	10	Берега Олег, Богун Оріся, Василюшин Олег, Ворко Тарас, Довжик Вікторія, Доскіч Остап, Кльофа Тарас, Рікота Андрій, Стояновський Ігор, Шмід Олег
П'ятниця	10	Адамик Петро, Ворко Тарас, Данилків Мирослав, Зінкевич Ігор, Козловський Григорій, Мармуляк Анна, Рубай Оксана, Сердюк Ірина, Телішевський Ігор, Чолій Тарас
Субота	1	Федишин Роман

Варто зазначити, що дні і години, у які більшість депутатів Львівської міської ради здійснюють прийоми, є незручними для працюючих громадян. 35 з 64 депутатів міської ради здійснюють прийом у період з 14:00 до 18:00. 24 львівських обранців для здійснення прийому громадян відвели проміжок з 16:00 до 18:00. Наступним за поширеністю є післяробочий час: з 18:00 до 20:00, тоді зустрічі практикує 17 депутатів. Найменш популярним часом серед місцевих депутатів для здійснення прийому громадян є ранок і перша половина робочого дня: з 9:00 до 14:00. У цей час прийом громадян здійснюють 9 обранців.

Таблиця 4. Періоди дня, коли здійснюються прийом громадян

09:00 – 14:00	9	Адамик Петро, Динік Оксана, Забаріло Анатолій, Козловський Григорій, Лопачак Маркіян, Моравецький Юрій, Палідович Назар, Ропяк Володимир, Телішевський Ігор
14:00 - 18:00	35	Берега Олег, Вань Ігор, Василюшин Олег, Веремчук Валерій, Ворко Тарас, Гвоздович Юлія, Гула Богдан, Данилків Мирослав, Доскіч Остап, Дякович Ігор, Зінкевич Ігор, Зубрицька Богданна, Іванів Тетяна, Іванців Роман, Івах Сергій, Кльофа Тарас, Коляда Максим, Корончевський Ігор, Крицак Володимир, Мармуляк Анна, Мельник Юрій, Оршак Ірина, Пак Уляна, Паньків Христина, Пасевич Олена, Посипанко Ольга, Пундор Андрій, Рубай Оксана, Свіщов Віталій, Сердюк Ірина, Сорочкін Олег, Стояновський Ігор, Хомчин Юлія, Чолій Тарас, Шмід Олег
18:00 - 20:00	17	Батюк Маріяна, Богун Оріся, Босаневич Любомир, Гринда Іван, Гринишин Володимир, Грицевич Роман, Гупало Тарас, Гутник Андріян, Дідух Михайло, Довжик Вікторія, Дякович Ігор, Карбовник Андрій, Кужелюк Юрій, Рікота Андрій, Рудницький Іван, Свінціцький Віталій, Чунис Дмитро

Проведення фактичного прийому громадян. Оприлюднення інформації про графік прийому громадян на Інформаційному порталі депутатів Львівської міської ради – не більше, ніж декларація, якщо на практиці його не дотримуються. У відповідності до пункту 5 частини першої статті 10 Закону України “Про статус депутатів місцевих рад” у виборчому окрузі депутат місцевої ради зобов'язаний “вести **регулярний, не рідше одного разу на місяць, прийом виборців**, розглядати пропозиції, звернення, заяви і скарги членів територіальної громади, вживати заходів щодо забезпечення їх

оперативного вирішення”. Таким чином, прямим обов’язком кожного депутата місцевої ради є проведення особистого щомісячного прийому громадян згідно власного задекларованого графіку.

Для перевірки фактичного здійснення прийому громадян нами у період з 1 вересня по 31 жовтня 2018 року було здійснено моніторинг дотримання депутатами Львівської міської ради декларованого на Інформаційному порталі графіку.

За результатами фактичної перевірки було виявлено, що 34 з 64 депутатів (53%) проводять особистий прийом громадян не рідше одного разу на місяць, причому замість 7 з них (11%) прийоми громадян проводять їхні помічники. 18 депутатів (28%) проводять особистий прийом рідше одного разу на місяць¹⁰, 12 обранців (19%) взагалі не проводять прийом громадян¹¹. Порівняно з показниками минулорічного дослідження, виконання депутатами Львівської міської ради обов’язку щомісячного особистого прийому громадян зазнало незначних позитивних змін, проте на загал досі залишається проблемним моментом діяльності депутатського корпусу.

Таблиця 5. Фракційна структура фактичного здійснення прийому громадян

Фракція	Кількість депутатів фракції, що проводять прийом:		
	Регулярно	Нерегулярно	Не проводять
Об’єднання “Самопоміч”	11	9	4
БПП “Солідарність”	4	3	3
ВО “Свобода”	5	2	1
Громадянська позиція	5	1	1
Народний контроль	4	2	0
УКРОП	2	1	2
Українська галицька партія	3	0	1
Всього	34	18	12

Блок Петра Порошенка “Солідарність”. У порівнянні з минулорічним моніторингом прийому громадян, депутати фракції БПП “Солідарність” (10 обранців) у Львівській міській раді покращили свій загальнопартійний результат. На відміну від 2017 року більшість з них здійснює прийоми в окремих приміщеннях, тоді як троє продовжують приймати у приміщенні фракції БПП у міській раді.

За результатами цього річної перевірки вдалось підтвердити регулярний прийом громадян чотирма депутатами, тоді як у 2017 році таких було троє. До минулорічного списку у складі Сергія Іваха, Уляни Пак і Остапа Доскіча цього річ приєднався Віталій Свіщов. Щоправда йому та Остапу Доскічу у цьому допомагають помічники.

Голова фракції Петро Адамик, а також Юрій Моравецький і Володимир Ропяк здійснюють нерегулярний прийом рідше одного разу на місяць. Під час перевірки перших двох, як і минулого року, працівник фракційної приймальні повідомляв, що графік змінився або що депутати перенесли прийом.

Не вдалось підтвердити здійснення прийому громадян Романом Грицевичем, Іваном Рудницьким і Григорієм Козловським. Під час візитів у зазначений за графіком час здійснення прийомів депутати були відсутні. За підсумками спілкування з місцевими мешканцями було з’ясовано, що приймальні Романа Грицевича та Івана Рудницького давно неактивні.

¹⁰ Адамик Петро, Богун Оріся, Босаневич Любомир, Гринишин Володимир, Дворакевич Андрій, Динік Оксана, Дідух Михайло, Зубрицька Богданна, Іванів Тетяна, Корончевський Ігор, Крицак Володимир, Моравецький Юрій, Роп’як Володимир, Свінціцький Віталій, Сердюк Ірина, Чунис Дмитро, Шевців Андрій, Шмід Олег

¹¹ Гринда Іван, Грицевич Роман, Гула Богдан, Давидович Любов’ю, Кльофою Тарасом, Козловський Григорій, Лопачак Маркіян, Палідович Назар, Паньків Христіною, Рудницький Іван, Хомчин Юлією

Українське об'єднання патріотів – УКРОП. П'ять депутатів фракції УКРОП у Львівській міській раді лише незначною мірою покращили минулорічний результат перевірки. Як і у 2017 році голови фракції Ігор Телішевський та Ігор Зінкевич здійснюють прийом громадян у громадській приймальні обласного осередку партії за адресою вул. Січових Стрільців, №5, оф. 4. Роблять це не рідше одного разу на місяць, проте у зазначений для прийому час не завжди присутні особисто. У цьому випадку їм допомагають помічники або працівники приймальні.

Також вдалося підтвердити здійснення прийому громадян Любомиром Босаневичем у приймальні фракції УКРОП у міській раді, проте не вдалося встановити регулярність здійснення прийомів.

Вчоргове не вдалося підтвердити здійснення прийому громадян Іваном Гриндою і Богданом Гулою, які згідно оприлюдненого графіку мали б здійснювати прийом у приміщенні ЛКП “Дім”. Під час кількох візитів жодного з них не було на місці, а працівники комунального підприємства повідомили, що не пам'ятають, коли востаннє ці депутати здійснювали у них прийом громадян.

Українська галицька партія. Як і за результатами минулорічного моніторингу депутати найменшої фракції Львівської міської ради виявились найсумліннішими у здійсненні щомісячного прийому громадян.

Троє з чотирьох депутатів проводять регулярний прийом громадян у відповідності до оприлюдненого графіку. Зазвичай вони робить це двічі на місяць: один раз у громадському офісі Української галицької партії за адресою провулок Крива Липа, 6 (до переїзду – за адресою вул. Січових Стрільців, 10, офіс 12а), а другий – у межах свого виборчого округу.

За результатами перевірки вдалося підтвердити щомісячний прийом Ігора Дяковича, Юлії Гвоздович і Мирослава Данилківа у приймальнях у межах виборчих округів. Останнього з них одного разу у зв'язку з лікарняним підміняв помічник. Натомість, як і у 2017 році, не вдалося підтвердити прийом громадян Тараса Чолія у приймальні фракції УГП у міській раді, оскільки вона була зачинена.

У випадку здійснення прийому у громадському офісі партії (працює щоденно на постійній основі) депутатам, у разі їхньої відсутності, також могли допомагати помічники. За період перевірки було зафіксовано один випадок відсутності депутата під час прийому.

Громадський рух “Народний контроль”. У порівнянні з минулорічним моніторингом депутати фракції партії Громадський рух “Народний контроль” (6 обранців) покращили свої показники, хоча регулярність здійснення прийомів залишається проблемною.

У порівнянні з минулорічним спостереженням Тарас Ворко, Анна Мармуляк і Віталій Свінціцький внесли зміни до графіку і місця прийому громадян. Тепер Тарас Ворко, так само як і Валерій Веремчук проводять один з двох прийомів в приміщенні громадського фонду “Народна Самооборона” Центру допомоги сім'ям учасників АТО, а Віталій Свінціцький разом з Михайлом Дідухом – у приміщенні ЛКП “Рясне-402”.

В цілому, за результатами перевірки нам вдалося підтвердити щомісячний прийом голови фракції Валерія Веремчука, Тараса Ворка, Ірини Оршак, Анни Мармуляк. Двом першим депутатам з цього переліку часто допомагають помічники.

Натомість не вдалося підтвердити здійснення щомісячного прийому на регулярній основі Михайлом Дідухом і Віталієм Свінціцьким. За нашими спостереженнями вони проводять прийоми, однак не систематично.

ВО “Свобода”. Фракція політичної партії Всеукраїнське об’єднання “Свобода” у Львівській міській раді налічує вісім депутатів. Результати цього річного моніторингу підтвердили високі показники минулорічної перевірки здійснення фактичного прийому громадян.

Усі депутати фракції ВО “Свобода” проводять прийом громадян у межах своїх виборчих округів. За винятком Андріяна Гутника, який використовує приватний офіс, усі здійснюють прийом у приміщеннях комунальної форми власності: троє у школах, двоє в ЖЕКах, один в тролейбусному депо і ще один у фракційній приймальні у Ратуші.

За результатами цього річного перевірки вдалося підтвердити щомісячний прийом на регулярній основі п’яти депутатів-свободівців: Маряною Батюк, Тарасом Гупалом, Андрієм Карбовником, Андріаном Гутником і Андрієм Рікотою. Проте якщо перші троє це роблять особисто, то двоє останніх – за допомогою своїх помічників, що є неналежною практикою у разі використання на постійній основі.

Володимир Гринишин і Дмитро Чунис здійснюють особистий прийом громадян, проте нерегулярно. Нам не вдалося підтвердити здійснення щомісячного прийому, оскільки під час кількох візитів депутатів або не було на місці, або приймальня була зачинена.

Єдиний депутат фракції ВО “Свобода”, який уникає виконання обов’язку здійснення прийому громадян – її голова – Маркіян Лопачак, який мав би це робити у кабінеті фракції у міській раді. Проте під час візитів, згідно зазначеного графіку, депутат завжди був відсутнім. У приймальній це пояснювали зміною графіку або участю депутата в інших заходах.

Громадянська позиція. До складу фракції партії Громадянська позиція у Львівській міській раді входять шість депутатів, а також Анатолій Забарилло, який після обрання на посаду Секретаря ради, згідно вимог закону, став позафракційним.

За результатами цього річного моніторингу фракція продемонструвала дещо кращий результат ведення прийому громадян, аніж у 2017 році. Четверо депутатів здійснює особистий щомісячний прийом громадян на регулярній основі, а саме: Ігор Вань, Юрій Кужельок, Олег Сорочкін і Анатолій Забарилло. Щодо Секретаря ради, то маємо констатувати ту саму особливість, на яку вказували у минулорічному звіті: прийом громадян за попереднім записом по телефону Анатолій Забарилло здійснює у робочому кабінеті Ратуші, як посадова особа Львівської міської ради, а не як депутат.

Роман Іванців дотримується графіку прийому громадян, періодично його заміняє помічник. Практично завжди прийом громадян замість депутатки Ірини Сердюк проводить її помічник, проте не на регулярній основі.

За результатами перевірки не вдалося підтвердити проведення прийому громадян Назаром Палідовичем. Під час візитів до ЛКП №504 не вдалося потрапити на прийом ні до самого депутата, ні до його помічника.

Об’єднання “Самопоміч”. За результатами минулорічного моніторингу депутати фракції Об’єднання “Самопоміч” (24 обранці) мали нижчі, аніж у інших фракцій, показники щомісячного прийому громадян. Складність ситуації полягає у тому, що фракція не вбачає проблеми та необхідності здійснення щомісячного прийому, апелюючи до особливостей наявної “петербурзької” моделі виборчої системи, у якій виборчі округи виконують номінаційну роль під час виборів. Крім цього, враховуючи низьку активність громадян і наявність на постійній основі громадської приймальні партії з працівниками-консультантами, депутати Об’єднання “Самопоміч” переконані у тому, що обов’язок щомісячного прийому громадян можна виконувати не особисто, за необхідності і/чи за попереднім телефонним записом.

Проте результати цього річного моніторингу показали позитивні зміни у ставленні до прийому громадян, оприлюдненні актуальних графіків прийому, а також у фактичному здійсненні прийому громадян. Починаючи з серпня 2018 року на сайті партії щомісяця публікується оновлений графік прийому¹² депутатів фракції у Львівській міській раді, а також ця інформація оновлюється у профайлах депутатів на Інформаційному порталі.

Найчастіше для здійснення прийому використовуються приміщення львівських комунальних підприємств (здебільшого ЖЕКів) – 8 депутатів. Шестеро міських обранців від Самопомічі для ведення прийому використовують кабінет фракції у міській раді, четверо – громадську приймальню партії у центрі міста або на Сихові, двоє – приміщення сільських рад Рудного і Брюхович, по одному – Центр надання послуг учасникам АТО, ОСББ і робочий кабінет у ТЦ “Шувар”.

Результати цього річної перевірки показали, що кількість депутатів Об’єднання “Самопоміч”, які здійснюють щомісячний прийом залишилась близькою до минулорічної (11 депутатів), проте суттєво зменшилась кількість тих, які не проводять прийом взагалі (4 депутати). Таким чином вдалося підтвердити, що регулярний прийом здійснюють Олена Пасевич, Ольга Посипанко, Андрій Пундор, Оксана Рубай, Олег Василишин, Вікторія Довжик, Максим Коляда, Олег Береза, Юрій Мельник, Ігор Стояновський і Роман Федішин.

Дев’ять депутатів фракції здійснюють прийом громадян на нерегулярній основі. Серед них Оріся Богун, Андрій Дворакевич, Оксана Динік, Богданна Зубрицька, Тетяна Іванів, Ігор Корончевський, Володимир Крицак, Олег Шмід і Андрій Шевців.

Натомість нам не вдалося підтвердити здійснення прийому депутатами Любов’ю Давидович, Тарасом Кльофою, Христиною Паньків і Юлією Хомчин.

За свідченнями більшості депутатів Львівської міської ради **загальною проблемою прийому** є низька активність громадян. Лише 8 депутатів повідомили, що до них на один прийом в середньому приходять більше п’яти громадян. Натомість 56 депутатів стверджували, що протягом прийому приходять не більше п’яти осіб, а часто буває так, що не буває жодної людини. Найбільша активність припадає на першу половину року, коли наявні кошти депутатського фонду, який становить 150 тис. грн в рік на одного депутата. Заяви на отримання матеріальної допомоги становлять левову частку усіх звернень до депутатів. Одразу після вичерпання коштів депутатського фонду кількість звернень помітно зменшується. Ця обставина вказує на певне звикання частини виборців до думки про те, що депутат повинен надавати матеріальну допомогу. Разом з тим відсутнє розуміння, що таке ставлення спотворює його представницьку функцію.

Серед інших найпоширеніших проблем, з якими звертаються виборці до львівських депутатів під час прийому громадян є вирішення проблем житлово-комунального господарства, соціальні і юридичні проблеми, а також проблеми приватного характеру.

До проблемних моментів, виявлених під час перевірки фактичного прийому громадян депутатами Львівської міської ради можна віднести часту відсутність ознакування (наприклад, вивісок, таблиць) про те, що у приміщенні здійснюється прийом депутата (найкраще, якщо б вони були стандартними для усіх), а також графіка і контактного номера телефону.

Використання депутатами у роботі соціальних мереж. Відповідно до пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», депутат місцевої ради зобов’язаний підтримувати зв’язок із виборцями. При цьому самі депутати неодноразово робили заяви, що як прийом виборців, так і публічне звітування у сучасних обставинах є менш ефективним ніж правильно

¹² Графік прийому на сайті львівського осередку партії Об’єднання “Самопоміч” <http://lviv.samopomich.ua/grafik-priyomiv-deputativ-fraktsiyi-obyednannya-samopomich-na-lystopad/>

організована взаємодія із виборцями у соціальних мережах. Більшість із обранців послуговується у комунікації такими засобами, як Viber та Facebook, що дозволяє реагувати на запити виборця набагато оперативніше за годинні очікування, доки хтось прийде на прийом за графіком.

Переважна більшість депутатів Львівської міської ради зареєстровані у соціальній мережі Facebook. Згідно нашого аналізу, 59 обранців мають власну сторінку в той час, коли не мають всього п'ятеро – Григорій Козловський, Юрій Мельник, Іван Рудницький, Роман Федішин та Андрій Дворакевич. Лише у Ігоря Ваня обліковий запис неактивний.

Більша частина депутатів зареєстровані як приватні особи, а відповідно контент, який поширюється ними через власні облікові записи не розмежовує професійне та особисте життя. Лише у частини депутатів місцевого рівня – Ірини Сердюк, Ігоря Зінкевича, Віталія Свінцицького, Сергія Іваха, Валерія Веремчука за зразком народних депутатів України, створені окремі сторінки, на яких діяльність депутата висвітлюється у форматі публічної особи.

Рівень активності депутатів у мережі дуже різний. Не діляться новинами із депутатського життя Христина Паньків,

Переважну більшість інформації у новинній стрічці Романа Грицевича, Богдана Гули, Любові Давидович, Анатолія Забарила, Володимира Крицака, Юрія Кужелюка, Володимира Роп'яка, Ірини Сердюк становлять повідомлення їхніх друзів або репости. Власний контент, але несистематично публікують Олег Береза, Оріся Богун, Тетяна Іванів, Роман Іванців, Тарас Кльофа, Ігор Корончевський, Андрій Рікота, Олег Сорочкін та Ігор Стояновський, Остап Доскіч. Олеш Шмід.

Більше, ніж половина депутатів ЛМР в цілому активно користується Facebook, наповнюючи власні сторінки особисто. У найбільш активних депутатів професійна інформація значно переважає особистий контент. Зазвичай це інформація про поточні питання роботи – засідання міської ради, обговорення рішення та проблем, коментування місцевих та, рідше, політичних питань державного рівня. Для таких обранців соціальні мережі виступають головним майданчиком для комунікації із власними виборцями. У своїх облікових записах вони часто проводять обговорення актуальних проблем міста, району чи кварталу, ведуть дискусії, роблять своєрідні заміри громадської думки.

За нашими спостереженнями, більш активно в соціальних мережах працюють депутати малих фракцій Львівської міської ради, які перебувають в умовній меншості, а саме – Української Галицької Партії, УКРОПу, ВО “Свобода”. Депутати з фракцій, які входять до умовної більшості – Об'єднання “Самопоміч”, БПП-Солідарність чи Громадянська позиція – не завжди активні у Facebook, проте за рахунок більшої кількості обранців у достатній мірі спроможні донести свою позицію.

Проте проаналізувавши контент-аналіз облікових записів депутатів ЛМР можна помітити, що мало хто з обранців використовує увесь потенціал цього інструменту для виконання своїх прямих обов'язків. Зокрема, завдяки Facebook можна щоразу інформувати громадян про графік приведення особистого прийому громадян, оприлюднювати проміжний та річний звіт про результати роботи, публікувати інформацію про використання коштів депутатського фонду, та загалом робити свою діяльність ще більш відкритою і публічною. Законодавство не завжди чітко регламентує порядок виконання депутатами місцевих рад своїх прямих обов'язків і як видається соціальні мережі можуть добре прислужитися частині з них.

Відвідування депутатами пленарних засідань. У відповідності до частини третьої статті 20 Закону України “Про статус депутатів місцевих рад” “депутат місцевої ради **зобов'язаний бути присутнім на пленарних засіданнях ради, засіданнях постійної комісії** та інших органів ради, до складу яких він входить”.

Для аналізу цього компонента дослідження нами були використані дані Інформаційного порталу Львівської міської ради та порталу відкритих даних Rada4You Lviv/“Вони голосують для тебе. Львів” – проекту Громадянської мережі ОПОРА, який збирає та систематизує всі дані голосувань з порталу Верховної Ради та місцевих рад кількох міст України, у тому числі і Львова.

Згідно із інформацією, поданою у протоколах, що розміщені на Інформаційному порталі у розділі “Засідання”¹³ у період з листопада 2017 р. до листопада 2018 р. Львівська міська рада сьомого скликання **провела п'ять сесій та 17 пленарних засідань.**

Згідно з даними реєстрації депутатів на сесіях, 22 з них – Петро Адамик, Олег Береза, Любомир Босаневич, Олег Василишин, Валерій Веремчук, Тарас Ворко, Богдан Гула, Мирослав Данилків, Михайло Дідух, Вікторія Довжик, Ігор Дякович, Ігор Зінкевич, Богданна Зубрицька, Сергій Івах, Максим Коляда, Юрій Кужелюк, Юрій Моравецький, Назар Палідович, Володимир Ропяк, Іван Рудницький, Ігор Телішевський, Андрій Шевців - відвідали протягом року усі пленарні засідання. Та завдяки електронній системі голосування “Віче” дані, якої автоматично опрацьовує портал Rada4You Lviv у розділі “Депутати” можна отримати інші показники відвідування засідань депутатами поточного скликання. Так, інформація із сервісу “Вони голосують для тебе. Львів”, на якому показник відвідування рахується на основі аналізу усієї сукупності голосувань, а не реєстрації на початку засідання стверджує, що серед депутатів ЛМР немає жодного депутата, який би брав участь у всіх голосуваннях досліджуваного періоду. Робота з такими даними дозволяє відстежити, хто з депутатів після реєстрації дозволяє собі залишити сесійну залу і не брати участь в усіх голосуваннях.

Попри розбіжності у показниках з Протоколів та Сервісу Rada4You Lviv, можемо констатувати, що у цілому показники відвідуваності пленарних засідань депутатським корпусом Львівської міської ради достатньо високі. У 34 депутатів (53% від складу) показник відвідуваності вище 90%, у 10 обранців (15% від складу) – вище 80%.

Найменшу кількість голосувань у звітній період пропустили секретар ради Анатолій Забарилло із загальним показником присутності на 99,8% голосувань та депутати – Володимир Ропяк (99,8%), Юрій Кужелюк (99,5%), Юрій Моравецький (99,5%), Дмитро Чунис (99,3%), Богдан Гула (98,7%) Любомир Босаневич (98,5%), Тарас Гупало (98,5%), Михайло Дідух (98,3%), Анна Мармуляк (97,8%), Ігор Дякович (97, 8%), Ігор Зінкевич (97, 6%), Ігор Телішевський (97,6%), Валерій Веремчук (97,3%), Сергій Івах (97,2%), Віталій Свінціцький (97%) Мар'яна Батюк (96,8%), Іван Рудницький (96,8%), Петро Адамик (96,7%), Уляна Пак (95, 9%), Андрій Шевців (95,2%). Високі показники відвідуваності пленарних засідань унеможливають рейтингування депутатів за цим критерієм. Адже, наприклад, показник Володимира Гринишина із відвідуваністю у 90% буде некоректно коментувати як 35 місце у загальній шкалі дисциплінованості депутатів ЛМР.

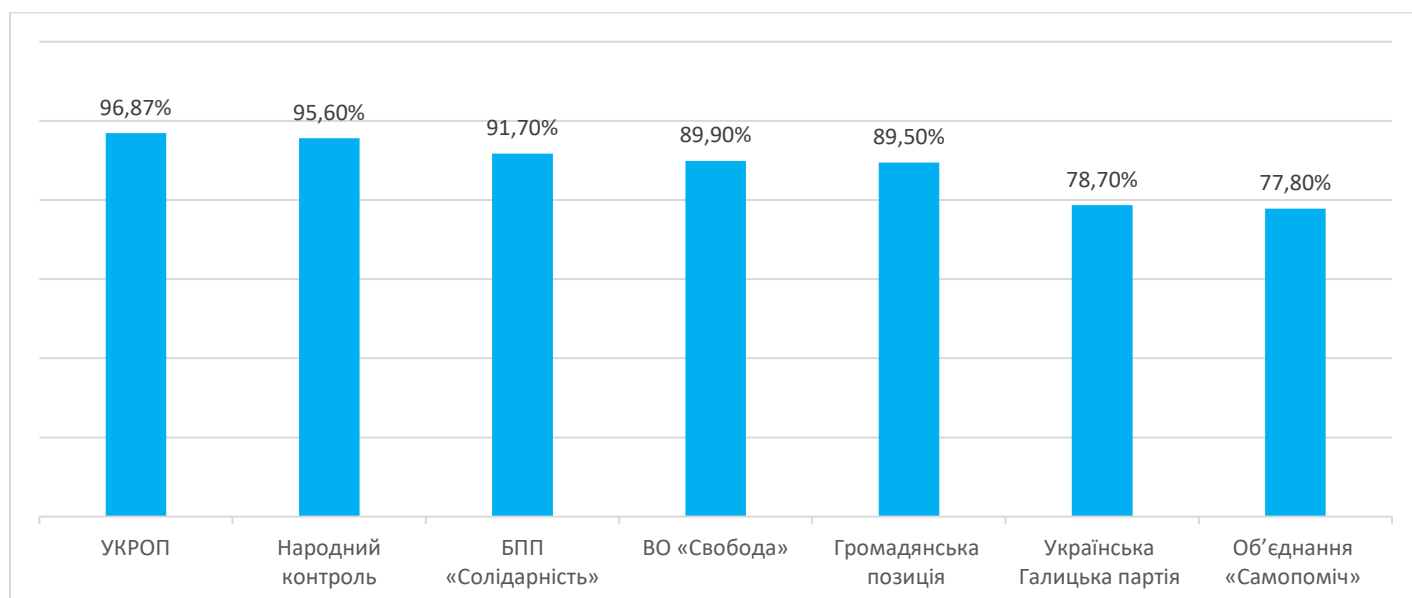
Не допрацювали до найвищих стандартів відвідування засідань цьогооріч депутати: Роман Іванців (77,42%), Ірина Сердюк (79,2%), Маркіян Лопчак (65,9%), Тарач Чолій (78%), Любов Давидович (78,9%), Оріся Богун (72%), Андрій Дворакевич (67,8%), Оксана Динік (51%), Тарас Кльофа (66%), Максим Коляда (79,5%), Христина Паньків (66%), Олена Пасевич (78,8%), Ольга Посипанко (60,78%), Андрій Пундор (60%), Юлія Хомчин (57,3%), Роман Федішин (53%).

¹³Інформаційний портал Львівської міської ради <https://lvivrada.gov.ua/zasidannia/protokolu-zasidan-radu>

За результатами аналізу списків зареєстрованих депутатів, опублікованих на Інформаційному порталі, найнижчою є відвідуваність депутата Об'єднання «Самопоміч» Романа Федішина (60%), який впродовж досліджуваного терміну був відсутній на 6 з 17 пленарних засідань Львівської міської ради. В той же час загальний показник присутності на голосуванні (всі питання порядку денного) є найнижчими у депутатки Української Галицької партії – Юлії Гвоздович (45%), яка в цілому пропустила 1381 з 2516 голосувань.

Аналізуючи показники ефективності у фракційній площині можемо стверджувати, що найкращою за показником відвідуваності за підсумком роботи із листопада 2017 до листопада 2018 року була фракція УКРОП із узагальненим середнім показником відвідуваності 96,87%. Висока дисципліна також у депутатів фракцій Народний контроль – 95,6%, БПП «Солідарність» – 91,7%, ВО «Свобода» – 89,9% та Громадянської позиції – 89,5%. Останні позиції в рейтингу за критерієм відвідування пленарних засідань займають Українська Галицька партія із показником у 78,7% та Об'єднання «Самопоміч» - 77,8%.

Кількість голосувань, у яких взяли участь депутати (фракційний зріз)

Голосування проти лінії фракції. Одним з елементів дослідження був також аналіз дотримання депутатами внутрішньофракційної дисципліни під час голосувань. На ресурсі lviv.rada4you.org цей показник має назву “Проти фракції”, який рахується як відсоток голосувань депутата, які розходяться з голосуванням більшості членів фракції, до якої він входить. Якщо 50% членів фракції проголосували “так” за проект ухвали, то голосування окремого депутата “ні”, “утримався” або “не голосував” вважається голосуванням “проти фракції”.

Для загального розуміння контексту зазначимо, що як і у попередні роки найвищим цей показник залишається у міського голови **Андрія Садового** (майже **81%**, або **1270** голосувань). Це пояснюється перед усім тим, що він найчастіше взагалі не бере участі у голосуванні (85,54%).

Серед представників депутатського корпусу найвищий показник голосування проти лінії фракції у Григорія Козловського – 58,7%. Проте, як і міський голова, депутат фракції Блоку Петра Порошенка «Солідарність» у 72% випадків не брав участь у голосуванні. Найнижчий показник голосування проти лінії фракції цього року у Андрія Пундора із Об'єднання "Самопоміч" – 7%.

Узагальнені показники у фракційному зрізі свідчать про те, що найгіршою фракційна дисципліна є у Блоці Петра Порошенка «Солідарність» – 24,9%. Найчастіше проти лінії фракції тут голосують вищезгаданий Григорій Козловський (58,7%), Сергій Івах (36%) та Віталій Свіщов (26,5%).

Також традиційно проти лінії фракції у Львівській міській раді доволі часто голосують депутати опозиційної фракції УКРОП – цьогоріч це 21 % від усієї кількості голосувань (найбільше у Любомира Босаневича – 26,7%, найменше – у Богдана Гули – 16%). Основною причиною такого високого показника голосувань “проти фракції” є так зване негативне або протестне голосування, поширене серед опозиційних депутатів, які часто утримуються від голосування або не беруть участь в голосуванні у той час як фракція може голосувати “проти”.

Певні труднощі із встановленням індексу голосувань проти фракції виникають при роботі сервісу із запитамі щодо депутатів Української Галицької Партії – встановити коефіцієнт голосування проти лінії фракції автоматично неможливо через нечисельний її склад (4 депутати). Проте аналізуючи голосування кожного із депутатів окремо бачимо, що показники спільних голосувань у Юлії Гвоздович та Тараса Чолія є дуже подібними. Їх колеги по фракції – Ігор Дякович та Мирослав Данилків є для них «друзями по голосуванню» всього у 28-33% випадків. Натомість лінія голосувань Ігоря Дяковича та Мирослава Данилківа співпадає у середньому на 50%.

На рівні 18% голосують проти лінії фракції депутати Об’єднання «Самопоміч». З них виділяється Роман Федішин із показником у 29,2%, які щоправда, як і у випадку з Григорієм Козловським пояснюються частою відсутністю депутата у сесійній залі під час голосувань (36,2%). Далі йдуть Юрій Мельник (25,2%), Олег Береза (24,8%), Христина Паньків (24,2%). Найменше проти лінії фракції віддають голоси Тетяна Іванів (9,6%), Оріся Богун (8,7%) та Андрій Пундор (7%).

Рівень голосувань проти лінії фракції прямо пропорційний показнику сумісності голосувань фракції. Це підтверджується прикладом депутатів фракцій ВО «Свобода» і Народний контроль, які мають приблизно однаковий показник фракційної дисципліни. В них проти лінії фракції найчастіше голосують Андрій Рікота (21,8%) та Віталій Свінціцький (19,7%), а найрідше – Ірина Оршак (10%), Михайло Дідух (10%) та Володимир Гринишин (9,8%).

Найнижчі показники голосувань проти лінії фракції залишаються у партії «Громадянська позиція» – 13%. Мінімальний індивідуальний показник у Ірини Сердюк – 8,7%, максимальний – у секретаря міської ради – Анатолія Забарилу (16,2%).

В цілому можна свідчити, що більша частина депутатського корпусу надає перевагу позитивному голосуванню, а відтак багатьом львівським фракціям присутній високий рівень внутрішньопартійної дисципліни, проявом якої є однастайність під час голосувань.

Сумісність голосувань. Для визначення показника сумісності голосувань нами також було використано відкриту базу даних сервісу Rada4You Lviv. За допомогою сайту нам вдалося вирахувати динаміку та послідовність голосувань депутатів Львівської міської ради усього скликання та відстежити зміни у порівнянні із минулорічним дослідженням. Згідно із методологією обчислень, підтриманим фракцією голосуванням є голосування, в ході якого не менше як половина плюс один депутат її складу віддали свої голоси «за».

У своєму минулорічному дослідженні ми зазначали, що більшість у Львівській міській раді успішно працює завдяки стабільній взаємодії між Об’єднанням “Самопоміч”, БПП “Солідарність” та “Громадянською позицією”. За результатами цьогорічного моніторингу, можемо підтвердити цю тенденцію, оскільки голосування депутатів фракції «Об’єднання «Самопоміч» продовжує бути на 67 % сумісним із голосуванням депутатів «Громадянської позиції» та на 65% – із голосуванням депутатів БПП «Солідарність». Чисельна перевага цієї частини депутатського корпусу (41 із 64 депутатів) за

умови стабільно високої сумісності голосувань забезпечує успішний розгляд більшості питань порядку денного .

У межах 55-58% коливається загальний показник сумісності голосування фракційної більшості із депутатами «Народного контролю». І якщо за результатами попередніх спостережень ми відзначали доволі високу фреквентність (частоту співпадиння голосувань) у голосуваннях депутатів в цієї фракції та “Українського об’єднання патріотів - УКРОП”, то тепер говорити про координовану між ними співпрацю важче. Показник сумісності голосувань цих двох фракцій складає 45% і це радше свідчить про подібність моделей поведінки фракцій у сесійній залі, ніж про усталену постійну опозиційну стратегію двох сил. При цьому, очевидно, що попри періодичну критику більшості, голосування депутатів «Народного контролю» на 55% сумісне із голосуванням «Об’єднання «Самопоміч» та на 58% із голосуванням «Громадянської позиції», а відтак позиції більшості цим представникам ближчі, за позиції опозиції.

Коаліції з «Об’єднання «Самопоміч», «Громадянської позиції» та БПП «Солідарність» показово протиставляються фракції політичних партій ВО “Свобода” і Українська Галицька Партія, які сумарно налічують 12 депутатів (19% мандатів). Вони формують опозицію у міській раді, хоча і не координують своєї діяльності. Про це можна судити, зважаючи на їхню взаємодію у голосуваннях, яка в порівнянні із минулорічним дослідженням хоча і виросла на 3% (до 12%), проте не свідчить про постійну та сталу спільну домовленість. До того ж депутати “Свободи” та УГП мають доволі різні показники сумісності голосувань з іншими п’ятьма фракціями ЛМР. Середня сумісність для «Свободи» коливається в межах 30-35%, тоді як у УГП дорівнює 12-20%. Така низька фреквентність УГП свідчить про перебування політичної сили у глибокій опозиційності не лише до умовної більшості, але до усього депутатського корпусу.

Зведена таблиця сумісності голосувань фракцій Львівської міської ради

	Самопоміч	БПП «Солідарність»	Громадянська позиція	Народний контроль	УКРОП	Свобода	УГП
Самопоміч	-	65%	67%	55%	48%	33%	20%
БПП	65%	-	66%	56%	49%	34%	19%
Громадянська позиція	67%	66%	-	58%	51%	36%	20%
Народний контроль	55%	56%	58%	-	45%	33%	17%
УКРОП	48%	49%	51%	45%	-	30%	16%
Свобода	33%	34%	36%	33%	30%	-	12%
УГП	20%	19%	20%	17%	16%	12%	-

Згідно із даними, які містяться на порталі, у період із 30 листопада 2017 р. до 30 листопада 2018 р. у Львівській міській раді загалом відбулося 2516 голосувань. Проаналізувавши структуру фреквентності голосувань можемо свідчити про те, що незважаючи на те, чи фракція відноситься до умовної більшості чи до опозиції, найвищі показники сумісності голосувань в усіх фракцій Львівської міської ради саме із Об’єднанням “Самопоміч”.

Відвідування засідань постійних комісій. Вивченням, попереднім розглядом і підготовкою питань, здійсненням контролю за виконанням рішень Ради та її виконавчого комітету займаються Постійні комісії Ради, що обираються з числа її депутатів. Ухвалою ЛМР №128 від 4 лютого 2016 р. “Про затвердження положення про постійні комісії Львівської міської ради 7-го скликання”¹⁴ було **створено 10 постійних комісій**, жодна з яких у звітній період не зазнала структурних змін.

На відміну від пленарних засідань, облік присутності депутатів на засіданнях постійних комісій не є автоматизованим. Вивчення цього показника ґрунтувалося на дослідженні протоколів засідань комісій, з копіями яких можна ознайомитися у розділі “Постійні комісії”¹⁵ на Інформаційному порталі Львівської міської ради. Для уточнення необхідної інформації, пов’язаної із роботою постійних комісій ми зверталися також до YouTube-каналу Львівської міської ради¹⁶, за допомогою якого будь-яке засідання комісії можна подивитися як в режимі реального часу, так і у записі. До того ж відповідно до п.8. ст.21 Регламенту Львівської міської ради 7-го скликання «щоквартально секретаріат Ради оприлюднює на інформаційному порталі депутатів Ради інформацію про відвідування депутатами Ради засідань постійних комісій на підставі інформації, отриманої від секретарів постійних комісій, які зобов’язані подати таку інформацію до секретаріату Ради протягом 10 робочих днів після закінчення кварталу». За нашими спостереженнями ця інформація із незначними затримками, але все ж доволі регулярно оновлюється на Інформаційному порталі, являючи собою, таким чином, третє, контрольне, джерело для формування рейтингу відвідуваності депутатами засідань постійних комісій, до складу яких вони входять.

Постійні комісії ради проводять свою роботу у формі засідань, які відбуваються у визначені ними дні і години. Важливо, що засідання скликаються за необхідності, а тому кількість засідань різних постійних комісій може суттєво відрізнятися. Наприклад, найменше (17 разів) у звітній період засідали Комісія екології та природокористування та Комісія конкурентоспроможності, сталого розвитку та підприємництва (18 разів). Трохи частіше збиралися на засідання Комісія законності, депутатської діяльності та свободи слова (24 рази), Комісія інженерного господарства, транспорту, зв’язку та житлової політики (27 разів), Комісія культури, молодіжної політики та спорту (30 разів), Комісія з питань землекористування (32 рази), Комісія архітектури, містобудування та охорони історичного середовища (37 разів) та Комісія з питань комунальної власності (45 разів). Найбільше – по 51 засідання провели Комісія фінансів та планування бюджету та Комісія гуманітарної політики. У підсумку, за звітній період – із листопада 2017 р. до листопада 2018 року відбулося 332 засідання постійних комісій.

Подібно до регулярності скликання засідань різним є і показник кількісного складу комісій. Так, наприклад, у Комісії екології та природокористування працює 3 депутати, натомість найбільшими за складом залишаються Комісії інженерного господарства, транспорту, зв’язку та житлової політики та Комісія фінансів та планування бюджету, що включають до свого складу по 10 обранців. До складу постійних комісій не можуть бути обрані Львівський міський голова та секретар Ради.

Зауважимо, що у звітній період відбулися незначні кадрові ротації. Так, з квітня місяця 2018 року Андрій Рікота перестав працювати у Комісії конкурентоспроможності, сталого розвитку та підприємництва та став входити до складу Комісії фінансів та планування бюджету, натомість місце у Комісії конкурентоспроможності, сталого розвитку та підприємництва зайняв його фракційний колега – Маркіян Лопчак. У випадках цих двох депутатів ми окремо дослідили показники відвідуваності у межах кожної з комісій на момент входження депутата до її складу та потім вираховували усереднений

¹⁴ Ухвала № 128 від 04.02.2016 р. <http://bit.ly/2MaZNeD>

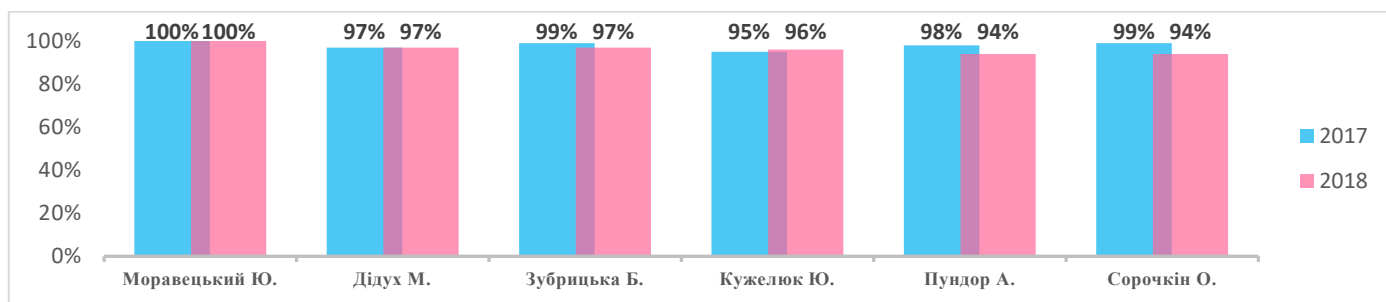
¹⁵ Інформаційний портал Львівської міської ради <https://www.lvivrada.gov.ua/miska-rada/postiyni-komisii>

¹⁶ YouTube-канал Львівської міської ради https://www.youtube.com/channel/UCmHPCuztaIvb4_qWJEiigAA/playlists

показник відвідуваності депутата в обох комісіях. Для інших депутатів всі показники дисциплінованості вираховувалися у межах діяльності окремої комісії, до складу якої він (вона) входить.

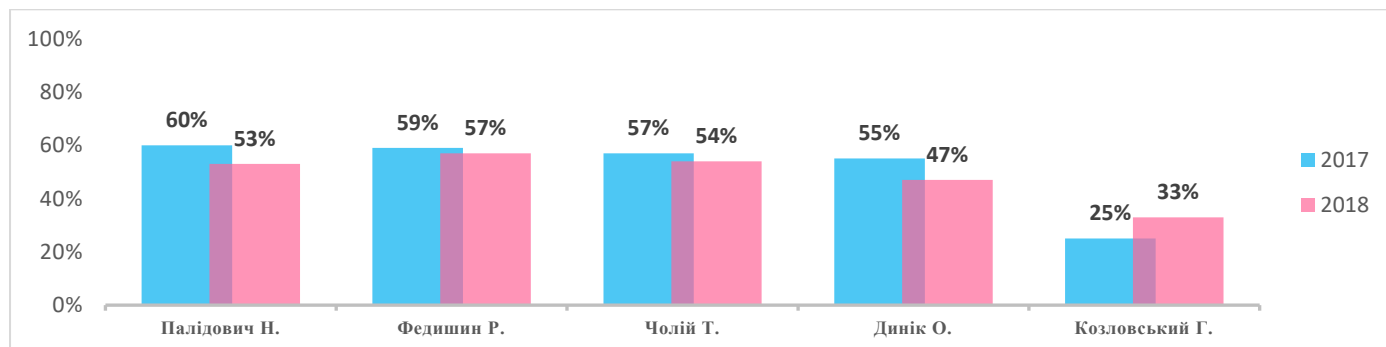
Показники відвідуваності засідань постійних комісій дещо відрізняються від показників відвідуваності пленарних засідань депутатами Львівської міської ради. 18 з 64-х депутатів міської ради відвідали більше 90% засідань постійних комісій, до складу яких вони входять. Проте у випадку з комісіями 100% показник відвідуваності все ж мають двоє обранців – Юрій Моравецький (провів усі 32 засідання Комісія з питань землекористування, у якій він є головою) та Петро Адамик (не пропустив жодного з 18 засідань Комісії конкурентоспроможності, сталого розвитку та підприємництва, у якій він є секретарем). Дуже високі показники відвідування у Михайла Дідуха (97%, 36 з 37) та Богдани Зубрицької (97%, 31 з 32), Вікторії Довжик (96%, 49 з 51), Юрія Кужелюка (96%, 49 з 51), Ігоря Телішевського (95%, 35 з 37), Ігоря Дяковича (94%, 48 з 51), Андрія Пундора (94%, 17 з 18), Ірини Оршак (94%, 16 з 17), Любомира Босаневича (94%, 48 з 51), Олега Сорочкіна (94%, 30 з 32), Володимира Крицака (93%, 25 з 27), Валерія Веремчука (92%, 47 з 51), Тараса Ворка (91%, 41 з 45), Юлії Хомчин (90%, 27 з 30), Тетяни Іванів 90% (46 з 51).

Відвідування депутатами Львівської міської ради засідань депутатських комісій у 2017 та 2018 роках (найкращі показники)

У 24 з 63-х депутатів показник відвідування постійних комісій вище 80%, і тільки у 20-ти обранців цей показник коливається між 80% та 50%. **Менше половини засідань постійних комісій ЛМР VII скликання відвідали** двоє депутатів: Григорій Козловський (33% або 17 з 51 засідання) та Оксана Динік (47%, 8 з 17).

Відвідування депутатами Львівської міської ради засідань депутатських комісій у 2017 та 2018 роках (найгірші показники)

На відміну від попередніх років, коли показники роботи депутатів у сесійній залі та комісіях часто збігалися, за результатами цього річного дослідження лише чверть депутатів ЛМР мають практично однакові показники відвідуваності як пленарних засідань, так і засідань постійних комісій, тоді як більша частина з них покращила або погіршила свої показники.

Так, наприклад, в рази кращою за показники голосування у сесійній залі є робота у комісії Юлії Гвоздович. Комісія законності, депутатської діяльності та свободи слова за вивчений термін збиралася для роботи 24 рази, і оскільки Юлія Гвоздович є в ній головою загальний показник відвідуваності нею засідань комісії склав 83%. Подібна ситуація, але з меншою різницею у показниках Вікторії Довжик, яка очолює комісію фінансів та планування бюджету – показник її присутності на засіданнях комісії складає 96%, тоді як відвідування пленарних засідань 83%. Трохи кращий результат роботи у комісіях продемонструвала Тетяна Іванців, відвідавши 90% засідань Комісії гуманітарної політики, та Коляда Максим, відвідавши 89% засідань Комісії конкурентоспроможності, сталого розвитку та підприємництва. Ольга Посипанко та Андрій Пундор, подібно до Юлії Гвоздович, обіймаючи керівні посади у Комісії з питань комунальної власності та Комісії конкурентоспроможності, сталого розвитку та підприємництва показали кращий результат – 88% та 94% відповідно. 27 з 30 засідань Комісії культури, молодіжної політики та спорту відвідала Юлія Хомчин, на 32,7% підвищивши показник присутності на пленарних засіданнях ЛМР відповідно до обліку участі у голосуваннях.

Значно більша кількість депутатів Львівської міської ради мають помітно нижчі показники відвідуваності засідань постійних комісій, аніж пленарних засідань. Серед них Мар'яна Батюк, яка брала участь у 67% засідань комісії і 97% пленарних засіданнях, Олег Береза – 80% і 92% відповідно, Ігор Вань – 63% і 87%, Олег Васишин – 80% і 88%, Валерій Веремчук – 92% і 97%, Іван Гринда – 82% і 92%, Володимир Гринишин – 80% і 90%, Богдан Гула – 81% і 98,7%, Тарас Гупало – 86% і 98,6%, Мирослав Данилків – 85% і 94%, Остап Доскіч – 70% і 78%, Ігор Зінкевич – 87,5% і 98%, Сергій Івах – 89% і 97%, Андрій Карбовник – 63% і 86%, Тарас Кльофа – 53 % і 66%, Ігор Корончевський – 78% і 85%, Анна Мармуляк – 86 % і 98%, Юрій Мельник – 78% і 95%, Уляна Пак 78% і 96%, Назар Палідович – 53% і 92%, Христина Паньків – 87% і 94,6%, Володимир Ропяк – 88% і 99,9%, Іван Рудницький – 85 % і 97%, Віталій Свінціцький – 81% та 97%, Віталій Свіщов – 70% та 88%, Ігор Стояновський – 67% та 93%, Тарас Чолій – 54% та 78%, Дмитро Чунис – 76 % та 99%, Андрій Шевців – 88% та 95%.

Найнижчий показник відвідуваності у Григорія Козловського, який, будучи секретарем Комісії фінансів та планування бюджету, був присутній всього на 33% засідань, що є більше ніж вдвічі нижчим за показник його відвідування пленарних засідань (74%). В цьому контексті варто згадати, що відповідно до ЗУ “Про статус депутатів місцевих рад”, у разі пропуску депутатом протягом року більше половини пленарних засідань ради або засідань постійної комісії, членом якої він є, рада може звернутися до виборців з пропозицією про відкликання такого депутата.

Підсумовуючи аналіз дисциплінованості депутатського корпусу Львівської міської ради сьомого скликання, зазначимо, що індивідуальні показники відвідуваності депутатів пленарних засідань та засідань постійних комісій позитивно впливали на робочу спроможність ради. Хорошу дисциплінованість продемонстрували члени Комісії конкурентоспроможності, сталого розвитку та підприємництва із середньою відвідуваністю комісії у 92%, Комісії з питань землекористування – 86%, Комісії архітектури, містобудування та охорони історичного середовища – 83% та Комісія законності, депутатської діяльності та свободи слова – 82%. Найнижча за середнім показником відвідування засідань є Комісія фінансів та планування бюджету результатом у 77, 3%. Проте слід враховувати, що це одна з комісій, в якій відбулося найбільше засідань (51). І попри низькі індивідуальні показники відвідування засідань депутатами Козловським (33%) та Федішином (57%) проблем із кворумом та прийняттям рішень на засіданнях не було.

Варто відмітити також і те, що певні позитивні зміни із кращим відвідуванням засідань комісій часто пов'язується обійманням частиною депутатів у них керівних посад, що зобов'язує бути більш дисциплінованими. А також у роботі комісій допускається дистанційна участь у засіданнях завдяки технічним засобам зв'язку (мобільний телефон, програмам Skype, Viber Out, TimeFace), чим неможливо скористатися під час пленарного засідання. Загалом, враховуючи те, що робота у комісіях, так само як і вся депутатська діяльність, здійснюється громадських засадах, депутати Львівської міської ради демонструють у робочих процесах гарні показники включеності та ефективності.

Виступи під час пленарних засідань. У відповідності до Закону України “Про депутатів місцевих рад” та Регламенту Львівської міської ради 7-го скликання депутати мають право “брати участь в обговореннях, звертатися із запитами, ставити запитання доповідачам, співдоповідачам, головуючому на пленарному засіданні Ради” (стаття 7, п. 4.9), “виступати з обґрунтуванням своїх пропозицій та з мотивів голосування, давати довідки” (стаття 7, п. 4.12), проте він “повинен виступати тільки з того питання, з якого йому надано слово, та дотримуватися тривалості часу, наданого для виступу” (стаття 47, п. 1). При цьому “на пленарному засіданні ніхто не може виступати без дозволу головуючого на засіданні” (стаття 45, п. 1).

У період з 1 листопада 2017 по 31 листопада 2018 року відбулося 17 пленарних засідань, правом виступу на яких скористалися у загальному підсумку 60 з 64 депутатів Львівської міської ради сьомого скликання. Жодного разу не виступали Оріся Богун, Андрій Дворакевич, Богданна Зубрицька, Ігор Корончевський, які є членами Об'єднання «Самопоміч». Середня ж активність депутата Львівської міської ради у звітній період дорівнює 3,5 виступам. Проте як і раніше, говорячи про позитивну динаміку та регрес ми повинні розглядати це питання у індивідуальному та фракційному зрізі.

До найбільш активних депутатів Львівської міської ради за кількістю виступів під час пленарних засідань відносимо Петра Адамика, Любомира Босаневича, Валерія Веремчука, Юлію Гвоздович, Івана Гринду, Андріяна Гутника, Михайла Дідуха, Вікторію Довжик, Ігоря Дяковича, Романа Іванціва, Сергія Іваха, Андрія Карбовника, Юрія Кужелюка, Маркіяна Лопачака, Юрія Мельника, Уляну Пак, Ольгу Посипанко, Олега Сорочкіна, Ігоря Телішевського, Романа Федішина, Тараса Чолія та Андрія Шевціва. Третина від кількості депутатського корпусу виступає на кожній або практично на кожній сесії. До того ж вищезазначені депутати, зазвичай, можуть висловлювати не лише свою позицію, але й виступати у ролі загальнофракційних спікерів. Серед них є як голови фракцій, так і проактивні депутати без керівних фракційних посад. Окрім цього, за нашими спостереженнями у кожній фракції також є спікери, які виголошують позицію партії у певній сфері або тематиці.

Якщо спробувати виділити основних партійних спікерів, отримаємо такий результат: “Народний контроль” – Валерій Веремчук, Ірина Оршак і Михайло Дідух; Об'єднання “Самопоміч” – Андрій Шевців, Вікторія Довжик і Юрій Мельник; ВО “Свобода” – Маркіян Лопачак, Андріян Гутник і Андрій Карбовник; “Громадянська позиція” – Роман Іванців, Юрій Кужелюк і Олег Сорочкін; БПП “Солідарність” – Петро Адамик, Уляна Пак, Сергій Івах; УКРОП – Ігор Телішевський та Ігор Зінкевич; Українська Галицька Партія – Ігор Дякович і Тарас Чолій.

У кожній фракції є обранці, які виступають нечасто. Найбільше таких у складі Об'єднання “Самопоміч” та Громадянської позиції. Так, всього на чотирьох сесіях виступили Оксана Іванів та Олег Шмід, на трьох – Ігор Вань, Максим Коляда та Ірина Сердюк, на двох – Олег Василишин, Оксана Динік, Володимир Крицак, Палідович Назар. Виключенням у цьому випадку є Віталій Свіщов, представник фракції БПП «Солідарність», який також впродовж 17 пленарних засідань брав слово всього двічі.

До депутатів із низькою активністю можемо віднести також Мар'яну Батюк, Олега Березу, Тараса Ворка, Володимира Гринишина, Богдана Гулу, Тараса Кльофу, Христину Паньків, Ігоря Стояновського, Івана Рудницького та Юлію Хомчин. Всі вони брали слово та виступали під час меншої частини пленарних засідань (від 20% до 40%).

Депутатські запити. Одним із основних інструментів роботи місцевого депутата є депутатський запит. Послугуючись ним, депутат може впливати на ситуацію, дізнаватися інформацію, формувати пріоритети подальшої роботи.

Чинним законодавством передбачено право депутата звертатися до будь-якого органу, розташованого на території ради, з вимогами вирішити питання, віднесені до їхньої компетенції. У львівському контексті подання депутатських запитів регламентується ухвалою № 260 “Про Регламент Львівської міської ради 7-го скликання” від 17 березня 2016 року. У статті 10 документу депутатський запит визначається як “підтримана Радою вимога депутата до посадових осіб Ради і її органів, міського голови, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, а також керівників правоохоронних та контролюючих органів, керівників підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, які розташовані або зареєстровані у м. Львові з питань, які віднесені до компетенції Ради”.

За даними, оприлюдненими на Інформаційному порталі, у період з 1 листопада 2017 до 31 листопада 2018 року депутати Львівської міської ради підготували 746 запитів. У порівнянні з минулорічними результатами моніторингу помітне незначне кількісне зростання показника (з листопада 2016 по листопад 2017 року було напрацьовано 679 запитів). Загалом фіксується стабільно високий рівень обізнаності та використання депутатами ЛМР запитів як робочого інструменту.

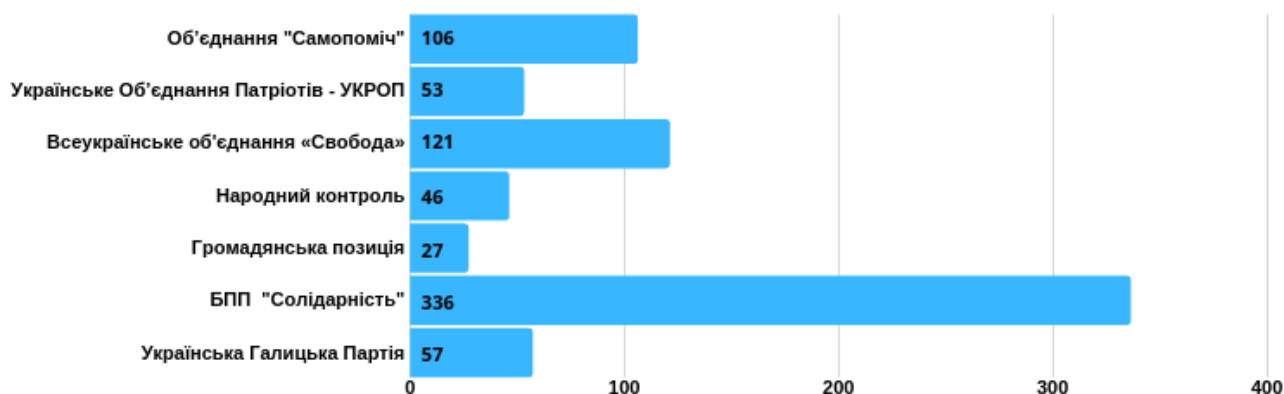
Цьогорічний аналіз підтверджує також і те, що депутати міської ради Львова надають перевагу індивідуальним запитам. Їх проблематика різниться, проте, як і раніше, переважають проблеми житлово-комунальної сфери. Також типовими є теми ремонту закладів комунальної власності (школи, дитячі садки), доріг і тротуарів, а також проблеми транспорту, благоустрою і земельних питань. Відповідальний/ефективний депутат місцевої ради готує депутатські запити щодо найактуальніших проблем виборців, про які дізнається під час регулярного з ними спілкування. Саме тому, вже не перший рік ми простежуємо певну закономірність: сумлінність депутата у веденні прийому громадян прямо пропорційна кількості скерованих ним запитів.

В абсолютних показниках найбільшу кількість депутатських запитів протягом останнього року скерували депутати фракції БПП “Солідарність”, на рахунку яких сумарно 336 запитів. Це становить майже половину від усієї сукупності поданих запитів. Вони також мають найвищий показник і у відносних цифрах – 33 запити у перерахунку на одного депутата.

Наступними за активністю використання цього інструменту депутатської діяльності є фракція ВО “Свобода”, депутати якої сумарно скерували 121 запит. У перерахунку на одного депутата це також другий найвищий результат у раді – 16 запитів на одного депутата. Депутати фракції Української Галицької Партії сумарно напрацювали 57 запитів, серед яких відносний показник становить в середньому 14 запитів на одного депутата. Обранці фракції УКРОП скерували 53 запити (близько 10 на особу), а Громадського руху “Народний контроль” – 46 запитів (в середньому по 7 запитів від депутата). Найменш активно інструментом депутатського запиту у відносних показниках користуються депутати фракцій Об’єднання “Самопоміч” та Громадянська позиція – у середньому подано по 4 запити на особу. Всього ж ними було скеровано 106 і 27 запитів відповідно. Вочевидь дається в знаки той факт, що частина депутатів Львівської міської ради від Об’єднання «Самопоміч»

є працівниками виконавчих органів чи комунальних підприємств. Саме це стримує їх від подання офіційних звернень до виконавчих органів влади, яку вони представляють у депутатському корпусі.

Кількість скерованих депутатських запитів фракціями ЛМР

Беззаперечним лідером цього річного спостереження за кількістю скерованих запитів є Сергій Івах (БПП «Солідарність»). Ним та його командою підготовано 115 індивідуальних запитів. Його однопартійці – Петро Адамик, Уляна Пак та Віталій Свіщов подали 69, 57 і 54 індивідуальних запити відповідно. Жодного депутатського запиту за період аналізу не скерувало 18 депутатів ЛМР, а саме: Ігор Вань, Тарас Ворко, Григорій Козловський, Юрій Мельник, Андрій Пундор, Ірина Сердюк, Андрій Дворакевич, Оксана Динік, Богданна Зубрицька, Тетяна Іванів, Назар Палідович, Оріся Богун, Олег Шмід та Анатолій Забаріло. При цьому сім останніх депутатів з переліку не скористалися цим правом жодного разу протягом усього поточного скликання. Більшість з них є представниками фракцій Об'єднання “Самопоміч” і Громадянська позиція, що, дає можливість припустити наявність інших механізмів інформування та вирішення проблем виборців серед членів умовної більшості.

Попри наявність винятків, бачимо, що загальні показники подання запитів депутатами ЛМР залишаються доволі високими. Тому у той час, коли у деяких регіонах потрібно доводити важливість такого інструменту як депутатський запит, у Львові з депутатами можна опрацьовувати так звану «проблемну» площину питання. До найбільш поширених проблем функціонування інструменту депутатських запитів можна віднести поширену серед депутатів практику не вказувати чіткий бажаний термін відповіді на запит (як наслідок, в силу автоматично вступає термін – 1 місяць, хоча депутати могли вказати 5 або 10 днів). Також депутат має право на обговорення відповіді на запит прямо на пленарному засіданні ради, в тому числі за участі відповідача. Обранці Львова користуються цим правом доволі рідко. Ну і звісно ж, до переліку проблем зараховуємо брак реальних повноважень для вирішення комплексних проблем, зважаючи на часті формальні відписки, що надходять у відповідь на запит.

Подання електронних декларацій. Оприлюднення декларації на зовнішніх ресурсах. Обов'язковість подання декларацій для депутатів міських рад визначається Законом України “Про запобігання корупції” (ч.1 ст.45). Декларування відбувається шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Такі декларації мають бути подані до 1 квітня року, наступного за звітним.

Також у відповідності до частини четвертої статті 8 Ухвали ЛМР №260 від 17 березня 2016 р. “депутати Ради зобов'язані щороку до 1 квітня подавати до секретаріату Ради декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за встановленою чинним законодавством формою. Декларації депутатів Ради публікуються секретаріатом Ради на інформаційному порталі депутатів Ради. Відомості щодо реєстраційного номера облікової картки

платника податків або серії та номери паспорта громадянина України, а також щодо місця проживання та реєстрації декларанта, місцезнаходження об'єктів, які наводяться у декларації, є інформацією з обмеженим доступом та оприлюдненню не підлягають”.

Ми проаналізували наявність у Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування декларацій депутатів за 2017 рік. Усі депутати Львівської міської ради виконали дану вимогу Закону і подали свої декларації. Також відповідно до наших минулорічних рекомендацій інформація про декларування майна була додана до профайлів депутатів на Інформаційному порталі, що дає можливість усім зацікавленим максимально швидко отримати усю необхідну інформацію про місцевих обранців та їх відкритість. Станом на момент написання звіту, декларації всіх депутатів, за виключенням Ігоря Ваня, є опубліковані на Інформаційному порталі ЛМР.

Правдивість відомостей в деклараціях. Аналіз декларацій депутатів Львівської міської ради підтвердив припущення, щодо сталості даних, які в них містяться. Результати минулорічної перевірки на правдивість поданих відомостей, на нашу думку, не втрачають своєї актуальності. Так, нами було проаналізовано Інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо суб'єкта. Зважаючи на те, що запити робилися лише за критерієм “Прізвище, Ім'я, По-батькові” не виключено, що до інформації також потрапляло майно людей з таким самим прізвищем як і в депутата. Так, у витягу по критерію “Адамик Петро Михайлович” окрім задекларованого депутатом є нежитлові приміщення загальною площею 228,7 м² у Львові. За запитом «Рудницький Іван Іванович» окрім земельних ділянок та будинку в Житомирській області були отримані відомості про квартиру у м. Краматорську. За критерієм “Іванців Роман Богданович” окрім задекларованого депутатом майна, є інформація про земельну ділянку в с. Муроване (Пустомитівського району) та квартиру у м. Коломия (Івано-Франківської області). За критерієм “Сердюк Ірина Олексіївна” – окрім задекларованого міститься інформація про квартиру 25,6 м² та земельну ділянку розміром 0,08 га у Львові. За критерієм “Зінкевич Ігор Володимирович” – будинок у Львові та земельна ділянка під ним. Нами також були зафіксовані випадки вказання у деклараціях неточної площі майна (наприклад, Андрій Шевців вказав розмір квартири 48,6 м² замість 72,3 м²).

У відповідь на наші звернення до депутатів щодо роз'яснення отриманої з реєстрів інформації, більшість запевнили, що це майно належить їхнім однофамільцям (про яких, очевидно, вони вже знають), або ж вони вже не володіють майном (при цьому, подаючи витяги з Реєстрів).

Ми не можемо стверджувати про те, що ці об'єкти (не)належать безпосередньо депутатам, однак якщо ці об'єкти таки належать депутатам, закликаємо бути уважнішими при заповненні відомостей наступного звітного року.

Декларування конфлікту інтересів. Вимога для осіб, які уповноважені на виконання функцій місцевого самоврядування декларувати конфлікт інтересів передбачена статтею 35 Закону України “Про запобігання корупції”. Відповідну норму містить і стаття 62 Регламенту Львівської міської ради 7-го скликання 14. У разі виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів міський голова, секретар або депутат зобов'язаний озвучити заяву про наявний конфлікт інтересів та утриматись від голосування та прийняття рішення з цього питання. Крім того, про конфлікт інтересів може заявити будь-який інший член відповідного колегіального органу або учасник засідання, якого безпосередньо стосується питання, що розглядається.

На кожному із пленарних засідань, що відбулися у період моніторингу, голова міської ради – Андрій Садовий або секретар міської ради – Анатолій Забаріло дотримувалися чинної процедури, повідомляли про “відсутність конфлікту інтересів щодо питань, які пропонуються до розгляду на

пленарному засіданні», а також зверталися до депутатів із проханням оголосити, якщо у когось є, або може виникнути конфлікт інтересів при розгляді питань порядку денного.

Загалом, із листопада 2017 до листопада 2018 року на пленарних засіданнях ЛМР про конфлікт інтересів заявляли 22 рази. Так, про суперечність між приватним інтересом та представницькими повноваженнями повідомляли Григорій Козловський (4 рази), Остап Доскіч (9 разів), Роман Федішин (4 рази), Оксана Динік (2), Назар Палідович (2), Володимир Ропяк (1).

Як правило про конфлікт інтересів заявляли щодо рішень, де згадувались компанії, співвласниками яких є депутати Львівської міської ради або їх діяльність як приватних підприємців. Наприклад, депутат об'єднання «Самопоміч» - Роман Федішин чотири рази декларував наявність конфлікту інтересу як власник ТЗОВ «Шувар». Також було виявлено два випадки конфлікту інтересу у депутатки від об'єднання «Самопоміч» та генерального директора ТЗОВ «Львівська ізоляторна компанія» Оксани Динік. Обидва рази вона задекларувала наявність конфлікту інтересів, при цьому одного разу не голосувала, в іншому випадку – утрималася. Лідером у виявленні конфлікту інтересів став депутат від БПП «Солідарність» та співвласник ТЗОВ «Тібет» і ПП «Фірма «Галич-Кабель» Остап Доскіч. Щоразу декларує конфлікт інтересу і не голосує, коли на сесію виносять питання щодо МАФів Назар Палідович з «Громадянської позиції». Можемо припустити, що МАФи, пов'язані з комерційною діяльністю цього депутата, тому що він є власником ТЗОВ «Галицька здоба» і реалізує свої вироби через мережу кіосків.

Слід зазначити, що конфлікт інтересів не завжди є реальним – пов'язаним із правом власності на компанії, він також може бути потенційним, тобто таким, що може вплинути на неупередженість під час прийняття рішень. Наприклад, згідно з ухвалою від 15 лютого 2018-го, одним з рішень є надання ТЗОВ «Тібет» дозволу на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо поділу земельної ділянки на вулиці Кульпарківській, 96. Депутат ЛМР Остап Доскіч заявив про конфлікт інтересів, оскільки він, відповідно до даних декларації, був власником деяких приміщень за цією адресою, а відтак мав потенційний конфлікт інтересів з цього питання.

Попри щорічне зростання кількості заяв про конфлікт інтересів, нами впродовж моніторингу було зафіксовано два випадки, коли б депутати ЛМР мали заявити про конфлікт інтересів, але не зробили цього. Мова йде про питання щодо затвердження угоди про підготовку кредитного фінансування від 16 березня, укладеної між Львівською міською радою, Європейським банком реконструкції та розвитку і ЛКП «Львівелектротранс». Відповідно до Угоди ЄБРР розглядає можливість участі в проекті шляхом надання ЛКП «Львівелектротранс» довгострокового фінансування в сумі до 15 мільйонів євро під гарантії Львівської міської ради на оновлення тролейбусного парку. Як відомо, директором ЛКП на той час був Олег Береза, депутат з «Самопоміч». Депутат за це питання проголосував позитивно, про конфлікт інтересів не заявляв. Так само позитивно проголосував за питання щодо свого роботодавця інший депутат з «Самопоміч» - Олег Шмідт, який працює у ЛКП «Львівавтодор».

Цікавим у дослідженні теоретичного аспекту теми є те, що у регламенті Львівської міської ради поняття конфлікту інтересів суперечить тлумаченню, яке дає Національна комісія зі запобігання корупції. Так, Закон України «Про місцеве самоврядування» дозволяє депутатові брати участь в голосуванні, якщо він попередньо оголосить про наявний конфлікт інтересів. Але регламент Львівської міської ради зобов'язує депутатів утриматися від голосування у такому випадку. Якщо ж таке питання розглядають під час засідання депутатської комісії, то тут депутат не має права голосувати. Для уникнення таких суперечностей та напрацюванню однієї зрозумілої моделі реагування, було б корисно уніфікувати норми міської ради з чинним законодавством.

Звітуйте депутатів. Поряд з щомісячним особистим прийомом громадян, участю у пленарних засіданнях та роботою у постійній комісії до обов'язків депутата місцевої ради також належить щорічне звітування за попередній рік діяльності і підтримка зворотного зв'язку з виборцями.

У відповідності до частини першої статті 16 Закону України “Про статус депутатів місцевих рад” депутат місцевої ради періодично, але **не рідше одного разу на рік**, зобов'язаний **звітувати** про свою роботу перед виборцями відповідного виборчого округу, об'єднанням громадян. Рада визначає орієнтовні строки проведення звітів депутатів місцевої ради перед виборцями¹⁷.

У частині п'ятій статті 8 Регламенту Львівської міської ради 7-го скликання зазначено, що “депутати Ради зобов'язані **щороку до 31 березня** подавати до Секретаріату Ради **звіт** про свою роботу у Раді за минулий рік. Звіти депутатів Ради публікуються секретаріатом Ради на інформаційному порталі депутатів Ради”¹⁸.

Моніторинг Інформаційного порталу депутатів Львівської міської ради показав, що станом на 1 квітня 2019 року звіт за підсумками депутатської діяльності у 2018 році оприлюднили 47 з 64 обранців, а це 73% від загального складу депутатського корпусу. Якщо порівнювати з результатами проміжного звіту Атестації, який був презентований у кінці 2018 року, то цей показник дещо виріс, оскільки тоді свій звіт оприлюднили 42 депутати (66%). Водночас, якщо порівнювати актуальні дані з фінальними результатами моніторингу за 2017 рік варто відзначити суттєвий прогрес, адже тоді щорічний звіт оприлюднив лише 31 депутат, що становило 33%. Таким чином можна констатувати, що кількісні показники підзвітності за останні два роки зросли більше ніж у двічі.

Ще 8 депутатів не оприлюднили на Інформаційному порталі текст щорічного звіту, проте презентували його під час публічного звітування на відкритій зустрічі. Серед них Ігор Дякович, Валерій Веремчук, Тарас Ворко, Михайло Дідух, Анна Мармуляк, Віталій Свінціцький, Уляна Пак, Тарас Чолій.

Загалом, станом на кінець квітня 2019 року на Інформаційному порталі депутатів Львівської міської ради були відсутні звіти за 2018 рік у 15 депутатів та секретаря ради. Майже у повному складі (окрім Ірини Оршак) не подали до секретаріату Ради звіт про свою роботу депутати від фракції Громадський рух «Народний контроль». Також на відміну від попередніх років відсутні звіти Тараса Чолія та Ігоря Дяковича від фракції «Українська Галицька Партія». У профайлі їх фракційного колеги – Мирослава Данилківа тривалий час у на місці звіту була розміщена світлина, яку ми також не могли зарахувати як повноцінне звітування. Тільки 17 травня на Інформаційному порталі було розміщено коректний звіт депутата.

Відсутня інформація про звіт і в голови фракції Всеукраїнське об'єднання «Свобода» - Маркіяна Лопачака. Аналогічна ситуація у одного з десяти депутатів фракції «Блок Петра Порошенка «Солідарність» - Григорія Козловського. Значний прогрес у ставленні до звітування та висвітлення результатів річної діяльності помітний у роботі депутатів «Об'єднання «Самопоміч» – цього року від загального складу фракції (24 депутати) не прозвітувало 5 представників – Оріся Богун, Тетяна Іванів, Тарас Кльофа, Володимир Крицак, Олег Шмід.

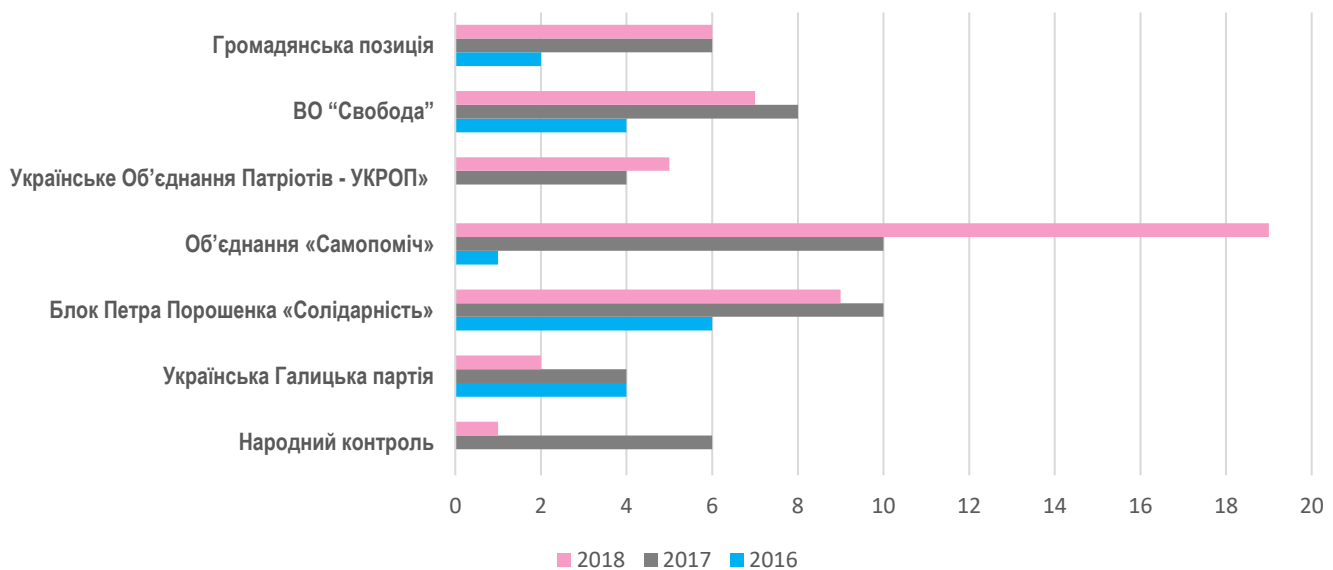
У фракційному розрізі відсотковий показник щорічного звітування найкраще виглядає у фракції Українське об'єднання патріотів – УКРОП (наявні звіти усіх депутатів), “Блок Петра Порошенка «Солідарність” (90%), ВО “Свобода” (88%) та Громадянської позиції (86%). Гарний у порівнянні із попередніми роками є показник депутатів Об'єднання “Самопоміч” (79%). Найгіршими за показником

¹⁷ Закон України “Про статус депутатів місцевих рад” <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15>

¹⁸ Регламент Львівської міської ради VII скликання <https://www.lvivrada.gov.ua/informacia/reglament-rady>

оприлюднення текстових звітів цього року є Українська Галицька Партія (25%) та фракція “Народний контроль” (17%).

Опубліковані звіти депутатів Львівської міської ради у 2016-2018 роках (фракційний зріз)

Публічне звітування. Крім факту оприлюднення тексту щорічного звіту до обов’язку депутата місцевих рад також входить обов’язок публічного звітування перед виборцями на відкритій зустрічі. Для цього Львівська міська рада мала б затверджувати графік звітувань, проте станом на сьогодні такої практики немає.

Важливим моментом публічного звітування має бути та обставина, що він має бути індивідуальним. Українське законодавство не містить подібної деталізації, проте якщо мова йде про підзвітність обранця перед громадою, то очевидно, що він має робити це особисто.

За результатами моніторингу вдалося знайти інформацію про публічне звітування 32 депутатів (50%). Серед тих, чий особисте звітування підтвердити не вдалося відноситься Олег Береза, Оріся Богун, Любомир Босаневич, Ігор Вань, Іван Гринда, Богдан Гула, Любомир Давидович, Андрій Дворакевич, Оксана Динік, Анатолій Забаріло, Ігор Зінкевич, Богданна Зубрицька, Тетяна Іванів, Андрій Карбовник, Тарас Кльофа, Григорій Козловський, Максим Коляда, Ігор Корончевський, Володимир Крицак, Юрій Мельник, Юрій Моравецький, Назар Палідович, Христина Паньків, Ольга Посипанко, Володимир Роп’як, Оксана Рубай, Ірина Сердюк, Олег Сорочкін, Ігор Стояновський, Ігор Телішевський, Роман Федішин і Олег Шмід.

Разом з тим у депутатського корпусу Львівської міської ради також популярною є спосіб фракційного звітування на відкритій зустрічі. Найчастіше це практикують фракції Української Галицької Партії, Блоку Петра Порошенка “Солідарність” і Громадянської позиції.

Поза тим ця практика має певні відмінності. Скажімо депутати УГП проводять спільне звітування, під час якого кожен з чотирьох обранців по чергові презентує результати роботи в окремих сферах чи політиках, якими він пріоритетно займався протягом року. БПП і Громадянська позиція проводять відкриту зустріч з громадськістю, на якій присутні не усі депутати фракції, а також під час такого звітування слово беруть крім голови фракції, лише окремі її представники, що не можна вважати формою особистого звітування.

У чому подібно форму публічного звітування мають депутати фракції ВО “Свобода” і Громадський рух “Народний контроль”, яку можна означити як групову. Зазвичай на індивідуальний звіт депутата часто також приходить голова фракції та/або інші його колеги, які проводять звітування спільно. Враховуючи ту обставину, що період річного звітування співпав з виборчим процесом, то на таких зустрічах іноді були присутні кандидати на пост Президента України від цих партій – Дмитро Добродомов чи Руслан Кошулинський, які використовували дану зустріч як майданчик для передвиборчої агітації.

Вперше у цьому році спробу публічного звітування здійснили кілька депутатів фракції Об’єднання “Самопоміч”. Вони фактично провели відкриту прес-конференцію про результати своєї діяльності у попередньому році, а разом з тим презентували результати діяльності фракції у Львівській міській раді. Якщо у випадку шести обранців, які брали участь у заході це можна зарахувати як спосіб публічного звітування, то у випадку інших представників фракції питання про виконання обов’язку публічного звітування залишається відкритим.

Відповідність змісту звіту вимогам закону. Законом України «Про статус депутатів місцевих рад» визначено перелік обов’язкових складових депутатського звіту. Відповідно до статті 16, він повинен включати у себе інформацію про депутатську діяльність у раді та в спеціальних комісіях, роботу з громадою (обробка скарг, пропозицій, доручень та звернень від громадян та їх виконання), кількість поданих пропозицій на розгляд засідань міської влади, ухвалені радою рішення та їх вплив на місцеву громаду, хід їх виконання, виконання планів соціально-економічного та культурного розвитку громади, участь у громадських слуханнях та масових заходах (спортивні змагання, виставки, міські свята, ярмарки тощо)”¹⁹.

Станом на початок квітня звіти про свою роботу за 2018 рік розмістили 49 з 64 депутатів міської ради міста Львова. Оскільки законодавством чітко не визначена форма звітування, звіти депутатів різнилися між собою як за змістом, так і за формою. Хоча більшість депутатів подали звіти у формі звичайного текстового документу, траплялися такі місцеві обранці, котрі розміщували звіти у формі презентацій (Юлія Гвоздович, Ірина Оршак). Звіти депутатів Юрія Кужеляка, Назара Палідовича та Олега Сорочкіна були розміщені у форматі jpg (який, зазвичай, використовується для зображень), містили фото депутатів та айдентіку їхньої партії та візуально нагадували слайди презентації. Примітно, що всі перераховані депутати є представниками фракції “Громадянська позиція”, тож ймовірно, їхні звіти можна розглядати як окремі фрагменти загального фракційного звіту.

Щодо особливостей текстового оформлення, частина звітів була подана у форматі питання-відповіді з питаннями на зразок: чого депутати планували досягти у 2018 році, чого досягли, чого досягти не вдалося, які цілі та плани місцеві обранці мають на 2019 рік. Такий формат є досить вдалим, оскільки дозволяє структурувати інформацію. Частина звітів містила біографії депутатів та короткий опис їхніх обов’язків. Помітно, що звіти деяких депутатів готувались за визначеним форматом, запропонованим фракцією. Натомість інші мали індивідуальну структуру.

Попри помітну позитивну тенденцію до покращення якості звітування, все ще можемо говорити про змістовну невичерпність звітів багатьох депутатів. Більшість місцевих обранців у своїх звітах обмежились описом результатів своєї діяльності в окрузі, не згадуючи про свою участь в роботі міської ради та створених нею органах. За нашими спостереженнями звітування про роботу в окрузі є “найпопулярнішим” інформаційним блоком у звітах депутатів міської ради, адже загалом про роботу в окрузі повідомили 46 місцевих обранців.

¹⁹ Закон України “Про статус депутатів місцевих рад” <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15>

Про свою діяльність у раді, комісіях та робочих групах згадують 27 депутатів. Це, зокрема, Петро Адамик, Любомир Босаневич, Ігор Вань, Олег Васишин, Юлія Гвоздович, Володимир Гринишин, Богдан Гула, Андрій Дворакевич, Вікторія Довжик, Остап Доскіч, Ігор Зінкевич, Богдана Зубрицька, Сергій Івах, Ігор Корончевський, Юрій Мельник, Назар Палідович, Христина Паньків, Олена Пасевич, Андрій Рікота, Володимир Роп'як, Оксана Рубай, Ірина Сердюк, Ігор Стояновський, Ігор Телішевський, Роман Федішин, Юлія Хомчин, Дмитро Чунис. Звіти перелічених депутатів містили інформацію про їхню діяльність в комісіях чи робочих групах при Львівській міській раді, подання депутатських запитів та звернень, прийом громадян тощо.

Про свою участь у прийнятті рішень ради й створених нею органів прозвітували 19 місцевих обранців: Любомир Босаневич, Олег Васишин, Юлія Гвоздович, Іван Гринда, Володимир Гринишин, Любомир Давидович, Мирослав Данилків, Вікторія Довжик, Ігор Зінкевич, Богдана Зубрицька, Сергій Івах, Максим Коляда, Юрій Мельник, Олена Пасевич, Ольга Посипанко, Андрій Пундор, Оксана Рубай, Ірина Сердюк, Ігор Телішевський. У їхніх звітах містилась інформація про рішення та ухвали міської ради, яким вони сприяли, ініціювання та розроблення з програм підтримки певних соціальних груп, сприяння виділенню коштів на певні ініціативи, розроблення проектно-кошторисної документації, тощо.

Таким чином, за підсумками аналізу повноти звітності депутатів львівської міської ради, можемо відзначити 14 обранців, у матеріалах яких відображені не лише факти про діяльність в округах, але й про активність у міській раді, комісіях та робочих групах, а також про особисту участь у прийнятті важливих для міста рішень. Йдеться про звіти Любомира Босаневича, Олега Васишина, Юлії Гвоздович, Любомира Давидович, Вікторії Довжик, Остапа Доскіча, Ігоря Зінкевича, Юрія Мельника, Олени Пасевич, Андрія Рікоти, Оксани Рубай, Ірини Сердюк, Ігоря Телішевського, Романа Федішина. У звітах 24 депутатів – Петра Адамка, Олега Береза, Ігоря Вань, Івана Гринди, Володимира Гринишина, Богдана Гули, Андрія Гутника, Мирослава Данилківа, Андрія Дворакевича, Богдани Зубрицької, Романа Іванціва, Сергія Іваха, Андрія Карбовника, Максима Коляди, Христини Паньків, Ольги Посипанко, Андрія Пундора, Володимира Роп'яка, Івана Рудницького, Олега Сорочкіна, Ігоря Стояновського, Юлії Хомчин, Дмитра Чуниса – відображені лише два з трьох перелічених компонентів інформації. Звіти 8 депутатів – Мар'яни Батюк, Романа Грицевича, Тараса Гупала, Ігоря Корончевського, Юрія Кужелюка, Юрія Моравецького, Віталія Свіщова, Андрія Шевціва містили лише одну з перелічених категорій інформації.

Попри помітну позитивну тенденцію до покращення якості звітування, все ще можемо говорити про змістовну невичерпність деяких багатьох депутатів. Наприклад, Юрій Моравецький, Володимир Гринишин, Андріян Гутник розмістили на Інформаційному порталі файли, які оцінити як звіт дуже важко. На прикладі такого звітування можна диференціювати представників депутатського корпусу за критерієм формального та сумлінного відношення до цього обов'язку.

Говорячи про загальні тенденції, слід відмітити, що значно покращився змістовний рівень звітування у депутатів фракцій УКРОП та «Самопоміч». В обох випадках однопартійці використовують типову структуру для презентації напрацювань за рік. Схожим є звітування депутатів «Громадянської позиції», яке всупереч цікавій формі подачі є доволі узагальненими та не відповідає усім критеріям оцінювання. Як і раніше звіт Голови фракції БПП «Солідарність» Петра Адамка поданий як частина загального текстового звіту річних досягнень фракції. У цьому контексті хотілося б відзначити його фракційну колегу – Уляну Пак, яка цього року розмістила посилання на два звіти – у формі відеопрезентації та тексту з описом результатів роботи та досягнень. За результатами опрацювання, найкращими за змістовним наповненням (такими, що відповідають встановленим критеріям оцінювання) нами були визначені звіти Юлії Гвоздович та Олени Пасевич.

Надзвичайно широкою є палітра тем, про які звітували депутати. До п'яти найпопулярніших можемо віднести питання ремонту доріг та хідників, благоустрою міста (до чого відносимо освітлення та озеленення), модернізації та розбудови комунальної інфраструктури, роботи громадського транспорту та підтримки ініціатив, пов'язаних із учасниками АТО/ОСС. Певні здобутки у вищезгаданих напрямках знайшли відображення у звітах всіх чи майже всіх депутатів.

Проте окрім традиційних господарських питань доволі часто зустрічалися у звітуванні і теми, пов'язані зі створенням нових креативних просторів, розвитком бізнес-інфраструктури, прийняттям актуальних для міста стратегій розвитку, залученням інвестицій, зростанням партиципації та підтримкою здійснення на місцях реформ, що може бути оцінено як певні позитивні зрушення у питанні розуміння депутатських компетенцій.

До основних недоліків звітування, як і раніше, можемо зараховувати відсутність уніфікованої форми подачі звітів, брак комплексного підходу у звітуванні, дефіцит аналізу звітних характеристик та результатів прийнятих рішень, заміну індивідуального звітування на фракційне тощо.

Інформування про використання коштів депутатського фонду. У Львівській міській раді затверджено Положення про надання одноразової матеріальної допомоги на виконання депутатських повноважень для мешканців міста Львова²⁰. Відповідно до цього положення, кожен з депутатів може виділити 150 000 грн за рахунок коштів, передбачених у міському бюджеті м. Львова. Така допомога надається мешканцям міста, у тому числі інвалідам, багатодітним сім'ям, самотніми матерями, дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, іншим категоріям громадян, зареєстрованим у м. Львові. Для отримання допомоги потребуючі повинні звернутись із повним пакетом документів та усіма підтверджуючими документами безпосередньо до депутата міської ради на особистому прийомі. Відповідно до згаданого вище Положення, щоквартальний звіт про використання коштами депутатом міської ради коштів на виконання депутатських повноважень оприлюднюється на Інформаційному порталі депутатів Львівської міської ради www.lvivrada.gov.ua у частині інформації щодо прізвища, імені, по батькові заявника і депутата та суми матеріальної допомоги.

Важливо зазначити також і те, що питання наявності коштів депутатського фонду по-різному сприймається самими депутатами та є доволі контраверсійним. Для частини обранців виділення матеріальної допомоги розцінюється як можливість допомогти потребуючим. Про це, серед іншого, у своєму звіті відзначає депутатка від Громадянської позиції Ірина Сердюк. Проте багато хто погоджується із тим, що розподіл коштів із депутатських фондів часто деформує розуміння виборцем ролі місцевого депутата та не є інструментом для вирішення проблем, із якими мешканці звертаються до обранців (найчастіше це скрутне фінансове становище, проблем зі здоров'ям).

²⁰ Ухвала № 676 від 15.03.2007 р. <http://bit.ly/2VPLHiv>

Цьогоріч до участі у проекті нами було залучено 17 експертів з числа журналістів, представників наукового і громадського середовища (список додається, див. Додаток). Як і раніше складнощі із оцінюванням діяльності окремих представників депутатського корпусу були пов'язані передусім із низькою публічністю багатьох з них. А тому навіть у середовищі людей, які у той чи інший спосіб займаються тематикою місцевого самоврядування і відстежують процеси місцевої політики з'являлися сумніви у процесі рейтингування деяких депутатів.

Експертне оцінювання проводилось із врахуванням того, що воно не може претендувати на об'єктивну оцінку. Його завданням було здійснити замір у відношенні експертного середовища до кожного з депутатів, щоб в подальшому порівняти їхнє оцінювання з показником комплексної оцінки. Такий компаративістський підхід дозволяє отримати додаткову інформацію, яка виходить за межі законодавчого та формалістичних підходів та на відміну від методології орієнтовано також і якісні показники у роботі обранців.

Експертне оцінювання проводилось за 5-бальною шкалою, де "5" - депутат однозначно відповідає вимогам, критеріям і стандартам для представництва громади у міській раді, а "1" - депутат однозначно не відповідає вимогам, критеріям і стандартам для представництва громади у міській раді. Важливо зазначити, що до так званих «позитивних» оцінок відносять показники – "5" і "4", тоді як до «негативних» оцінок – "1" і "2". Оцінка "3" трактується як нейтральна і виставляється у випадку, коли на думку експерта депутат не проявив себе ні з позитивної, ні з негативної сторони (в т. ч. нічим не запам'ятався/ прізвище депутата йому не відоме).

За результатами опитування десятеро депутатів Львівської міської ради отримали від експертів більше, ніж 50% позитивних оцінок – Юлія Хомчин, Тарас Чолій, Ігор Телішевський, Любомир Босаневич, Валерій Веремчук, Ігор Зінкевич, Сергій Івах, Юлія Гвоздович та Ігор Дякович. Переважно нейтрально експерти оцінили роботу Олега Берези, Тараса Кльофи, Олега Сорочкіна та Андрія Шевціва. Більше негативних, ніж позитивних, оцінок за свою діяльність від експертів отримали 26 депутатів (40,7% від складу корпусу) – Мар'яна Батюк, Оріся Богун, Ігор Вань, Олег Васишин, Володимир Гринишин, Богдан Гула, Тарас Гупало, Андріян Гутник, Любов Давидович, Андрій Дворакевич, Оксана Динік, Богданна Зубрицька, Тетяна Іванів, Григорій Козловський, Ігор Корончевський, Володимир Крицак, Юрій Мельник, Юрій Моравецький, Назар Палідович, Христина Паньків, Ольга Посипанко, Андрій Пундор, Андрій Рікота, Володимир Роп'як, Віталій Свіщов, Ірина Сердюк, Ігор Стояновський, Роман Федішин, Чунис Дмитро.

Результати опитування свідчать про те, що серед найпоширеніших варіантів відповідей експертів переважає нейтральна оцінка. Це можна пояснити об'єктивним фактом того, що навіть в експертному середовищі багато депутатів в силу своєї не надто високої активності (виступи на сесіях, інформування та звітування про результати діяльності, комунікація з виборцями та спілкування з представниками засобів масової інформації) залишаються мало знайомими або не завжди мають зрозуміле публічне позиціонування.

Як і минулого року можемо простежити доволі високий рівень кореляції між експертною оцінкою та комплексними результатами моніторингу. Проте якщо найпоширенішим значенням випадкової величини, що трапляється найчастіше (26 разів) у сукупності спостережень експертів є оцінка «3», то за показниками моніторингу такою є оцінка «4», яку у підсумковому рахунку отримали 37 депутатів.

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Управлінню "Секретаріат ради":

- оприлюднити на Інформаційному порталі зведену таблицю відвідуваності депутатами пленарних засідань та окремо засідання кожної з постійних комісій з подальшим її оновленням після чергового пленарного засідання та засідань комісій;
- фіксувати у протоколах пленарного засідання та постійних комісій відсутність депутата з причин проходження військової служби та декретної відпустки;
- розробити окреме положення, в якому детально врегулювати порядок організації прийому громадян депутатами Львівської міської ради або детальніше доопрацювати уже існуючі норми у Регламенті;
- щороку виходити з ініціативою перед Радою із затвердженням графіку індивідуального звітування депутатів ЛМР у відповідності до визначених дат у Регламенті та Статуті територіальної громади Львова;
- розробити окреме положення про порядок щорічного індивідуального звітування депутатів та публічного представлення звіту на відкритій зустрічі;
- оприлюднити річні звіти постійних комісій про результати роботи у поточному році на Інформаційному порталі ЛМР.

2. Фракціям та місцевим осередкам політичних партій:

- слідкувати за дотриманням дисципліни депутатами власної фракції у виконанні ними обов'язку відвідування пленарних засідань та засідань постійних комісій, а також здійснення ними щомісячного особистого прийому громадян;
- розмежовувати хорошу практику щорічного звітування фракції та зобов'язання щорічного індивідуального звітування кожного депутата, допомагаючи представникам своєї фракції у його підготовці та оприлюдненню;
- активніше брати участь в інформаційній підтримці діяльності депутатів своєї фракції, які представлені у міській раді. А також розробити інформаційну стратегію партії у роботі з виборцями у міжвиборчий період, що може компенсувати певні недопрацювання управління "Секретаріат ради" та підсилить позиції депутатів, продемонструвавши відкритість і системність у роботі;
- додатково розмішувати на партійних інформаційних ресурсах (сайті, газеті, сторінках у соціальних мережах) щорічні індивідуальні звіти депутатів, які входять до складу фракції у міській раді.

3. Депутатам Львівської міської ради:

- оприлюднювати щорічний індивідуальний звіт у відповідності до вимог українського законодавства (часу, структури і змісту) та звітувати про результати депутатської діяльності

протягом року на відкритій зустрічі з виборцями, а також розмежовувати для себе різницю між фракційним та власним індивідуальним щорічним звітом;

- інформувати Секретаріат ради про результати щорічного індивідуального звітування і подавати текст проміжного та щорічного звітів для їх подальшого оприлюднення у профайлі депутата на Інформаційному порталі. Додатково, як приклад доброї практики, оприлюднювати звіти на сайті партії, власному сайті, у місцях здійснення прийому, у партійній газеті і сторінках у соціальних мережах;
- дотримуватися вимоги закону про необхідність інформувати виборців про проміжні результати своєї депутатської діяльності щонайменше один раз на півріччя;
- не забувати декларувати наявність конфлікту інтересів під час голосувань з поясненням його змісту та утриматися під час такого голосування, а також пам'ятати про потенційний конфлікт інтересів у випадку голосування депутатів, які працюють у виконавчих органах влади чи комунальних підприємствах;
- покращення організації місця проведення особистого прийому, а також організації самої процедури прийому громадян не у робочі години, шляхом встановлення інформаційних табличок про знаходження приймальні депутата, розміщення графіка прийому депутата, ведення журналу вхідної/вихідної документації звернень громадян тощо;
- активніше використовувати соціальні мережі та інші інформаційні ресурси для інформування виборців про графік прийому громадян, і що не менш важливо, періодично нагадувати про це напередодні запланованої дати прийому;
- використовувати можливості новітніх засобів комунікації для підтримування зворотнього зв'язку з виборцями за допомогою соціальних мереж. Незважаючи на те, що це не є обов'язком депутатської діяльності, проте буде свідченням пошуку депутатом шляхів полегшення комунікації з виборцями, відкритості та готовності робити щось більше, ніж цього вимагає законодавство.

Додатково для кожного депутата Львівської міської ради також були підготовлені індивідуальні рекомендації, які будуть надіслані їм персонально, що звертають увагу на слабкі сторони їхньої депутатської діяльності з пропозицією звернути на них особливу увагу у подальшій роботі.

Експерти, які взяли участь в оцінюванні депутатів Львівської міської ради

1. Олег Радик, керівник, ГО «Форпост»
2. Вихопень Андрій, заступник голови, ГО «Львівська політика»
3. Вархоляк Тарас, журналіст, телеканал ZIK
4. Дацко Олеся, заступник голови, керівник відділу розвитку місцевого самоврядування ГО "Центр суспільних інновацій",
5. Довганик Олег, головний редактор, «Кулемет.com»
6. Роговик Олексій, координатор, Антикорупційний Форум Львівщини
7. Наталія Куба, керівниця відділу навчання і розвитку, SoftServe, Львівська Політехніка, LITS
8. Тузяк Назарій, журналіст, ZAXID.NET
9. Марушкіна Ірина, консультант, інформаційне агентство «Варіанти»
10. Тарас Базюк, редактор програм. «Українське радіо. Львів»
11. Валерій Майданюк, журналіст, інформаційне агентство «Вголос»
12. Тарас Баранецький, аналітик, ГО "Європейський діалог"
13. Мирослава Іваник, журналістка, видання «Збруч»
14. Чоловська Олександра, аспірант кафедри політології, Львівський національний університет імені Івана Франка
15. Галів Олег, журналіст, НТА
16. Посипанко Дмитро, директор програм, ТРК "Перший Західний"
17. Наталія Струк, головний редактор, радіо Вголос

Таблиця 1. Моніторингова (комплексна) та експертна оцінки депутатів Львівської міської ради

Прізвище, ім'я та по батькові депутата	Моніторингова оцінка	Експертна оцінка
Адамик Петро Михайлович	5	3
Батюк Мар'яна Володимирівна	4	2
Береза Олег Ігорович	4	3
Богун Оріся Ярославівна	3	1
Босаневич Любомир Олександрович	5	4
Вань Ігор Михайлович	3	3
Василишин Олег Михайлович	4	1
Веремчук Валерій Миколайович	4	4
Ворко Тарас Ігорович	4	3
Гвоздович Юлія Орестівна	5	4
Гринда Іван Ярославович	4	2
Гринишин Володимир Іванович	4	1
Грицевич Роман Євгенович	4	3
Гула Богдан Іванович	4	1
Гупало Тарас Євгенович	5	2
Гутник Андріян Юрійович	5	1
Давидович Любов Павлівна	4	2
Данилків Мирослав Іванович	5	3
Дворакевич Андрій Орестович	4	1
Динік Оксана Вікторівна	3	1
Дідух Михайло Олексійович	5	3
Довжик Вікторія Вікторівна	5	4
Доскіч Остап Юрійович	5	3
Дякович Ігор Володимирович	4	4
Забарило Анатолій Юрійович	3	2
Зінкевич Ігор Володимирович	4	4
Зубрицька Богданна Іванівна	4	2
Іванів Тетяна Зиновіївна	3	3
Іванців Роман Богданович	5	3
Івах Сергій Ярославович	5	4
Карбовник Андрій Миколайович	4	3
Кльофа Тарас Григорович	3	3
Козловський Григорій Петрович	2	1
Коляда Максим Миколайович	4	1
Корончевський Ігор Євстахійович	4	1
Крицак Володимир Миколайович	3	1
Кужелюк Юрій Анатолійович	4	3
Лопчак Маркіян Романович	4	3
Мармуляк Анна Сергіївна	4	3
Мельник Юрій Миколайович	4	2

Моравецький Юрій Васильович	4	3
Оршак Ірина Богданівна	5	3
Пак Уляна Ігорівна	5	3
Палідович Назар Орестович	4	1
Паньків Христина Володимирівна	4	3
Пасевич Олена Вікторівна	5	3
Посипанко Ольга Іванівна	4	3
Пундор Андрій Зіновійович	4	1
Рікота Андрій Юрійович	5	1
Ропяк Володимир Юліянович	4	3
Рубай Оксана Андріївна	4	3
Рудницький Іван Іванович	4	3
Свінціцький Віталій Казимирович	4	3
Свіщов Віталій Олександрович	5	2
Сердюк Ірина Олексіївна	4	1
Сорочкін Олег Вікторович	4	3
Стояновський Ігор Володимирович	4	1
Телішевський Ігор Зіновійович	5	4
Федишин Роман Степанович	4	2
Хомчин Юлія Володимирівна	4	4
Чолій Тарас Богданович	4	4
Чунис Дмитро Федорович	4	1
Шевців Андрій Володимирович	5	3
Шмід Олег Едвардович	3	3

Таблиця 2. Деталізація персональних оцінок депутатів Львівської міської ради VII скликання за підсумками третього року повноважень

Прізвище та ім'я депутата	Інформація про депутата на сайті міської ради	Інформація про призначення на сайті міської ради	Повнота опрацювання інформації про призначення	Актуальність опрацюваної інформації про призначення	Регулярний прийом виборців	Інформування виборців про свою діяльність	Дисципліна відвідування пленарних засідань	Дисципліна відвідування засідань постійних комісій	Виступи на сесіях	Подання депутатських запитів	Опрацювання електронної декларації	Прозаповість відомостей, поданих в декларації	Дії в умовах конфлікту інтересів при розгляді проектів рішень	Звітність за рік	Публічне звітування	Опитування звіту	Відповідність змісту звіту вимогам закону	Інформування ради про результати звітування	Інформування про використання коштів депутатського фонду	ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА
Адамчик Петро	5	5	5	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Батюк Мар'яна	5	5	5	5	5	1	5	4	2	5	5	5	5	5	5	5	1	5	5	4
Берега Олег	3	5	5	5	5	5	5	4	2	5	5	5	5	5	0	5	3	5	5	4
Богун Оріся	5	5	3	5	3	1	4	4	0	0	5	5	5	0	0	0	0	0	5	3
Босаєвич Любомир	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0	5	3	5	5	5
Вань Ігор	5	5	3	5	5	0	4	4	1	0	5	5	5	5	0	5	1	5	5	3
Василишин Олег	5	5	3	5	5	1	5	4	1	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	4
Веремчук Валерій	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0	0	0	0	5	4
Ворко Тарас	5	5	3	5	5	5	5	5	2	0	5	5	5	5	5	0	0	0	5	4
Гвоздович Юлія	5	5	3	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Грица Іван	5	5	5	0	0	0	4	4	5	5	5	5	5	5	0	5	3	5	5	4
Гринишин Володимир	5	5	3	5	5	3	4	4	2	5	5	5	5	5	5	5	1	5	5	4
Гриценчук Роман	5	5	5	0	0	3	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	1	5	5	4
Гула Богдан	5	5	3	0	0	0	5	4	2	5	5	5	5	5	0	5	3	5	5	4
Гупало Тарас	5	5	5	5	5	5	5	4	3	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5
Гутник Андрій	5	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	1	5	5	5
Давидович Любов	5	5	3	5	3	3	4	4	4	5	5	5	5	5	0	5	3	5	5	4
Данилюк Мирослав	5	5	3	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5
Дворакевич Андрій	5	5	5	5	3	0	4	4	0	0	5	5	5	5	0	5	1	5	5	4
Днік Оксана	5	5	3	5	3	0	4	3	1	0	5	5	5	5	0	0	0	0	5	3
Діхун Михайло	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5
Довжик Вікторія	5	5	3	5	5	0	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5
Доскіч Остап	5	5	5	5	5	5	4	4	3	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5
Диконч Ігор	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0	0	0	5	4
Забарло Анатолій	5	5	3	5	5	1	5	5	5	0	5	5	5	0	0	0	0	0	5	3
Зінкевич Ігор	5	5	3	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	0	5	4	5	5	4
Зубрицька Богдана	5	5	3	5	3	3	5	5	0	0	5	5	5	5	0	5	2	5	5	4
Іванів Тетяна	5	5	3	5	3	0	5	5	1	0	5	5	5	0	0	0	0	0	5	3
Іваніш Роман	5	5	3	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	2	5	5	5

Прізвище та ім'я депутата	Інформація про депутата на сайті міської ради	Інформація про прийом на сайті міської ради	Повнота опрацювання інформації про прийом виборців	Актуальність опрацюваної інформації про прийом	Регулярний прийом виборців	Інформування виборців про свою діяльність	Дисципліна відвідування пленарних засідань сесії	Дисципліна відвідування засідань постійних комісій	Виступи на сесіях	Подання депутатських запитів	Подання електронної декларації	Оприлюднення електронної декларації	Правдивість відомостей, поданих в декларації	Ці в умовах конфлікту інтересів при розгляді проектів рішень	Звітвання за рік	Публічне звітування	Оприлюднення звіту	Відповідність змісту звіту вимогам закону	Інформування ради про результати звітування	Інформування про кошти депутатського фонду	ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА
Івах Сергій	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		5	5	5	3	5	5	5
Карбошник Андрій	5	5	5	5	5	3	4	3	5	5	5	5	5		5	0	5	2	5	5	4
Кльофа Тарас	5	5	3	5	3	3	4	3	2	5	5	5	5		0	0	0	0	0	5	3
Козловський Григорій	5	5	3	0	0	0	4	2	4	0	5	5	5	5	0	0	0	0	0	5	2
Коляда Максим	5	5	3	5	5	3	5	4	1	5	5	5	5		5	0	5	2	5	5	4
Корончевський Ігор	5	5	3	5	3	3	4	4	0	5	5	5	5		5	0	5	2	5	5	4
Криняк Володимир	5	5	3	5	3	0	5	5	1	5	5	5	5		0	0	0	0	0	5	3
Кужалюк Юрій	5	5	3	5	5	1	5	5	5	5	5	5	5		5	5	5	2	5	5	5
Лопачак Маркіян	5	5	3	5	3	3	4	3	5	5	5	5	5		5	5	0	0	0	5	4
Мармулак Анна	5	5	3	5	5	5	4	4	3	5	5	5	5		5	5	0	0	0	5	4
Мельник Юрій	5	5	5	5	5	0	5	4	5	0	5	5	5		5	0	5	3	5	5	4
Моравецький Юрій	5	5	3	5	3	1	5	5	3	5	5	5	5		5	0	5	2	5	5	4
Оршак Ірина	5	5	3	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5		5	5	5	3	5	5	5
Пах Ульяна	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5		5	5	5	3	5	5	5
Палдович Назар	5	5	5	5	3	5	5	3	1	0	5	5	5	5	5	0	5	2	5	5	4
Паньків Христина	5	5	5	0	3	1	4	3	2	5	5	5	5		5	0	5	2	5	5	4
Пасевич Олена	5	5	3	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5		5	5	5	5	5	5	5
Поспанко Ольга	3	5	3	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5		5	5	5	3	5	5	5
Пундор Андрій	5	5	3	5	5	0	4	5	4	5	5	5	5		5	5	5	2	5	5	4
Рікота Андрій	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5		5	5	5	3	5	5	5
Ропак Володимир	5	5	3	5	3	3	5	4	4	5	5	5	5	5	5	0	5	2	5	5	4
Рубай Оксана	5	5	3	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5		5	0	5	3	5	5	4
Рудницький Іван	5	5	3	5	3	0	5	4	2	5	5	5	5		5	5	5	2	5	5	4
Свиницький Віталій	5	5	3	5	3	5	4	4	4	5	5	5	5		5	5	0	0	0	5	4
Свішов Віталій	3	5	5	5	5	5	4	4	1	5	5	5	5		5	5	5	4	5	5	5
Сердюк Ірина	5	5	3	5	3	5	4	4	1	0	5	5	5		5	0	5	4	5	5	4
Сорочкін Олег	5	5	3	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5		5	0	5	2	5	5	4
Стояновський Ігор	5	5	3	5	5	5	5	4	2	5	5	5	5		5	0	5	3	5	5	4
Телішевський Ігор	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		5	0	5	4	5	5	5
Фединин Роман	5	5	5	5	5	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	0	5	3	5	5	4
Хомчин Юлія	5	5	3	5	3	5	4	5	2	5	5	5	5		5	5	5	3	5	5	4
Чолій Тарас	5	5	3	5	3	5	5	3	5	5	5	5	5		5	5	0	0	0	5	4
Чунас Дмитро	5	5	3	5	3	5	5	4	3	5	5	5	5		5	5	5	1	5	5	4
Шевців Андрій	5	5	5	5	3	3	5	4	5	5	5	5	5		5	5	5	2	5	5	5
Шмід Олег	5	5	3	5	3	3	5	4	1	0	5	5	5		0	0	0	0	0	5	3

